

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 1. V Celovcu 15. januarja 1882. XXXI. tečaj.

Pridiga za I. predpepelnično nedeljo.

(Od telesne lenobe.)

„Okoli enajstih pa je ven šel in je našel druge postajati, in jim reče: Kaj stojite tukaj celi dan brez dela?“

(Mat. 20, 6.)

V v o d.

Veliko ljudi je, ki so na posvetne reči vsi navezani in v pozemeljsko blago vi zatelebanj, in na družega ne mislijo, kakor na denar in premoženje, in drugih skerbi nimajo, kakor za bogastvo in posestvo. Zjutraj se bojijo, da ne bi dela zamudili in brez molitve ostanejo; in zvečer od dela trudni se brez molitve vležejo. Ob nedeljah in zapovedanih praznikih sicer v cerkev grejo, sv. mešo in morebiti tudi pridigo slišijo, ali mesto molitve jim le časne skerbi po glavi hodijo; tudi k spovedi in sv. obhajilu pristopijo, pa si ne vzamejo toliko časa, da bi svojo vest natanjko sprašali in se popolnoma očistili; „njih Bog, govori sv. Pavelj, je trebih, in njih konec bo večno pogubljenje“. Ne manjka pa se tudi takih ljudi, kateri tem ravno nasproti ravnajo in nič delati nočejo; kateri roke v naročji deržijo in nobene skerbi za svoj živež nimajo. Oni le na norčije in pregrešne kratkočase mislijo, po dnevu brez dela pohajkovajo, po noči pa se okoli potepajo. Vsem takim bi lahko rekel, kar je evangeljski gospodar svojim delavcem rekel: „Kaj stojite tukaj celi dan brez dela“? Bog vas je stvaril, da bi delali, pridni bili in dolžnosti svojega stana zvesto dopolnjevali, vi pa ste malopridni in leni, živite brez vse skerbi in ne porajtate, s čim se bote ohranili in

kaj bote za svoje otroke pripravili! Vam se bo ravno tako zgodilo, kakor tistemu hlapcu, ki je talent svojega gospoda zakopal in potem na rokah in nogah zvezan v zunajno temo veržen bil; godilo se vam bo, kakor tistim nespametnim devicam, ki so zaspale in zato od svojega ženina zaveržene bile. Zavoljo tega vas hočem danes opomniti,

I. da je sleherni kristjan pod smertnim grehom zavezan, dolžnosti svojega stana dopolnjevati in pridno delati, in

II. vam pokazati, koliko hudega pride iz lenobe ali vtrajljivosti.

Preden pa vam kaj več o tem govorim, prosim vas za navadno poterpljenje!

I. d e l.

„Če ptica ne ve letati in če riba ne ve plavati, čemu je?“ pravi brumni Job, in če človek dolžnosti svojega stana ne dopolnjuje in ne dela, čemu je na svetu? Kakor se drevesa, ki nobenega sadu ne rodijo, posekajo in v ogenj veržejo, tako bo tudi pravični sodnik take ljudi, ki svoje dolžnosti v nemar puščajo in delati nočejo, zaveržel in v večni ogenj obsodil; in kakor čebele pomorijo trote, ki samo jejo in nič ne delajo, tako bo tudi Bog vse vtrajljivce in lenuhe peklenskim trinogom v roke dal.

Na svetu je veliko stanov in vsak stan ima svoje posebne dolžnosti, katere je pod smertnim grehom zavezan zvesto dopolnjevati. Gospodarji in gospodinje morajo svoje posle po pameti k delu ravnati, jih pravično plačati, jim lep zgled dajati, in, če je treba, tudi oostro posvariti. Če pa tega ne storiijo, ali so morebiti sami razuzdani in zanikerni, in nočejo delati, čemu so tedaj na svetu? Oni bodo kakor osat in plevel povezani in v večni ogenj verženi.

Hlapci in dekle morajo vselej pri delu pridni biti, čeravno jih gospodarjevo oko ne gleda, vse morajo zvesto opravljati in težave svojega stana poterpežljivo prenašati; če pa samo takrat delajo, kedar je kdo pri njih, sicer pa postopajo in poležavajo, če po noči vesujejo, po dnevu pa dremljejo, če zmiraj kolnejo in vse z nevoljo in godernjanjem storiijo, kdo jih bo tedaj terpel, kdo jih bo rad imel? Kakor se suha drevesa v ogenj veržejo, tako bodo tudi oni v večni ogenj verženi.

Očetje in matere se morajo truditi, da svojim otrokom kaj prihranijo, da družino in davke plačajo; morajo si prizadevati, da se otroci kaj dobrega naučijo in bodo enkrat časno in večno srečni. Če pa oče po grešnih potih svoje premoženje zapravlja in če mati vse na obleko in gizdo oberne, kako težek odgovor jih pač čaka in kako zlo oni Boga razžalijo!

Sinovi in hčere morajo svojim starišem pomagati, urno in ve-

selo za vsako delo prijeti in v vseh rečeh voljo svojih starišev spolnovati, razun ko bi kaj takega rekli, kar je zoper božjo zapoved. Ali če otroci brez dela postopajo, svoje stariše pa pustijo terdo delati, če jim ne dajo, kar jim je bilo izgovorjeno, ali so jim nevoščljivi in jim celo smert želijo, čemu so taki otroci? Gorje jim, zakaj „proklet naj bo, pravi sv. pismo, kdor svojega očeta in svoje matere ne spoštuje.“ (V. Mojz. 27, 16.)

In tako mora vsak po svojem stanu priden biti in zvesto delati; eni si z glavo, drugi z rokami kruh služijo, eni se po hišah, drugi po polji potijo, kdor pa noče delati, govori sv. Pavelj, tudi naj ne je.“ (II. Tes. 3, 10.) Kdo tedaj ne bi bil nevoljen, videti kmete, kateri po dva, tri dni po oštarijah ali goricah sedijo, svoje domače opravke pa v nemar puščajo, ki še zjutraj, ko solnce že visoko sije, imajo od spanja in vina vso težko glavo, ki vse noči prevpijejo, po dnevi pa v sencah posedajo in pospavajo; takim kmetom revščina skoz okno gleda in siromaštvo jim pri vratih noter sili! — Kdo ne bi bil nevoljen videti veliko število prihajacev in prihajavk, ki nočejo služiti in se dela ogibljejo, po svoji termi živijo in se v mladih letih bahajo in prevzetujejo, na starost pa stradajo in vsem ljudem nadlogo delajo; zakaj lenuha glad mori, pravi pregovor, in vstragljiveca drugo ne čaka, kakor prazen bokal, beraška palica in pa stergan rokav.

Ljubi moji! pridno torej delajte in posebno v svojih mladih letih zmiraj kako opravilo imejte, nikar ne godernjajte, če morate veliko terpeti, in pomislite, da vam je vse to neskončno modri Bog odločil. Če težko delate, oglejte se na solnce, koliko tisuč let se že verti in nikoli ni pri miru; poglejte čebele, kako neprenehoma od rože do rože brenčijo in s kolikim trudom sterd nabirajo; poglejte mravlje na mravljišči, kako so pridne, kako semtertje letajo in celo poletje nabirajo, da imajo po zimi kaj uživati, ter se učite od njih, kako nesvtrudno morate tudi vi svoja vsakdanja dela opravljati in kako zvesto svoje dolžnosti dopolnjevati. Nič ne dene, če ste tudi včasih vsi trudni in spehani in morate veliko žeje in vročine prestat, saj bo prišel za vas tudi hladen večer kakor za evangelske delavce, in bote prejeli zasluženo plačilo. Nič ne dene, čeravno vam roke in noge oterpnejo in moči oslabijo, zato nikar ne mermrajte, ker prišel bo Gospod vinograda in vam obilno plačilo dal. Če bote pa brez dela stali in roke v žepih držali, ali če bote nepoštene opravke opravljali, ali svoj denar in premoženje po nepridnem tratili, bote nesrečni na tem in na unem svetu; zakaj iz lenobe in vtragljivosti pride veliko hudega, kar vam bom pokazal v

II. d e l u.

Modri Salomon pravi: „Lenoba je začetek vsega greha in studenec vse razuzdanosti“; bodi torej priden in nikoli brez dela ne

postopaj in lahko se boš vsega greha obvaroval. Če boš pa len in vtrajljiv in se boš brez dela okoli potikal, bodo ti kakor muhe slabe misli po glavi letale in težko se jih boš obranil. „Lenoba, pravi sv. Hieronim, vsem grehom vrata odpre, posebno pa je rodovitna mati vsega, kar se nečistosti tiče.“

Dokler je Samson zvesto in pridno delal, je tudi čisto živel in tako močen bil, da je celo vojsko sovražnikov premagal; ko pa je začel lenobo pasti, ga je kmalu ženska zmotila, božji Duh ga je zapustil, od sovražnikov je bil vjet in je žalostno smert storil.

Dokler je David dolžnosti svojega stana natanjko dopolnjeval, je nedolžno in po božji volji živel; ko pa je brez dela postopal in za kratek čas skoz okno gledal, se je kmalu nečista ljubezen v njegovem srcu vnela in postal je prešestnik; in da bi njegov greh skrit ostal, zapovedal je celo nedolžnega Urija ubiti.

Dokler je Salomon dosti opravkov imel in bil z delom obložen, je bil najmodrejši med kralji; ko pa je delo opustil in jel pohajkovati, se je kmalu omadeževal in se tako daleč spozabil, da je pravega Boga zapustil in malikom svojih nesramnih zapeljivk kadilo žgal.

Lehko bi vam še več takih žalostnih vzgledov iz sv. pisma povedal, pa jih ni potreba, saj jih tudi med nami zadosti vidimo. Od kod pride, da so ljudje tako nevedni v sv. resnicah in tako malo kerščanskega nauka znajo? Ali ne od tod, ker so vtrajljivi in se jim ne ljubi se učiti; česar si precej pervokrat ne zapomnijo, zato se ne brigajo več. — Od kod pride, da ljudje tako goljufujejo in da od vseh krajev slišimo, kako se krade in krivica godi in denar in premoženje jemlje? Ali ne od tod, ker se jim ne poljubi delati in si s svojimi žulji kruha služiti. Od zraka ne morejo živeti, zato pa drugim jemljejo in svojega bližnjega poškodujejo, česar si sami ne pripravijo. Od kod pride, da toliko hiš uboža, da jih toliko v dolge zabrede in oderuhom v roke pride? Od kod pride, da toliko ljudi na starost pomanjkanje terpi in revščino pase? Ali ne od tod, ker bi radi vsi dobro jedli in pili, delali pa malo; ker skoro vsi, kar prislužijo, na lepo obleko obernejo in po gerlu izlijejo, za stare dni pa si nič ne prihranijo.

Da kratko rečem: od kod pride toliko zaljubljenosti, toliko priložnosti k zapeljevanju in razuzdanosti, toliko opravljanja in toliko nevarnih skušnjav? Ali ne od tod, ker ljudje preveč ležijo in postopajo in premalo delajo? — In slednjič zakaj toliko ljudi v nespokornosti živi in poboljšanje na starost odlaga? Ali ne zato, ker so preleni, da bi svojo vest izpraševali in se ne potrudijo, da bi čisto spoved opravili!

Vidite torej in se lahko prepričate, koliko nesreče iz lenobe pride, in kako zelo se je morate varovati. Kakor voda, ki mirno stoji, sčasoma segnije in vsakoverstne živali v sebi zaredi, tako tudi človek, ki nima nič opraviti in brez dela pohajkuje, vsakoverstne bolezní v sebi zaredi in slabe in nespodobne želje dobi, katere težko

premaga. Sv. pismo nam pove od nečistih mest Sodome in Gomore, da ste le zavoljo lenobe in požrešnosti v take ostudne grehe padle.

Zato cerkveni učeniki pač resnično govorijo, ko pravijo, da je lenoba mati časne in večne nesreče in zbirališče vseh grehov, ter pred tem nevarnim grehom verne silno svarijo. Varujte se tedaj lenobe, vas prosim tudi jes, bodite pridni in delavni vsak po svojem stanu, in svojih dolžnosti nikar ne zamujajte. Posebno pa vi, ki ste še urnih nog in krepkih rok, vi mladenči in dekleta, radi in poterpežljivo delajte, in če tudi veliko terpite, nikar ne preklinjajte, ampak Bogu sebe in svoje delo izročujte. Pridno delati, zraven pa ne na Boga pozabiti in za svojo dušo skrbeti, to je vaš poklic, zato ste stvarjeni. Delajte dokler je dan, — dokler ste zdravi in imate moč in čas, — pravi Jezus, zakaj pride noč, ko ne bo nihče več mogel delati. Amen.

Pridiga za II. predpepelnično nedeljo.

(Od poslušanja božje besede.)

„Nekaj semena je padlo na pot . . .
nekaj na skale . . . nekaj med ternje
. . . nekaj pa na dobro zemljo.“
(Luk. 8.)

V v o d.

Jes mislim, da ni bilo lepših krajev v celi Judejski deželi, kakor so bili kraji blizu Galilejskega morja. Okrog in okrog je bila lepa dolina, pri vodi vsa ravna, bolj v strani pa za spoznanje napeta. Kamur so oči nesle, povsod so kaj novega in kaj prijetnega videle. Na eni strani so bile njive silno rodovitne in dobre, na drugi strani vinogradi, vsi zali in solnčni, in spet na drugi strani lepe hiše in semtertje kak vert poln sadunosnega drevja. Zatorej bremo, da je tudi Jezus rad po tistih krajih hodil in se dostikrat po tistem jezeru vozil; tudi današnji dan, kakor nam sv. evangelje pravi, je bil ravno na tistem morju in velika množica od blizu in daleč je bila okoli njega. Ko se je bil ozerl okoli na prelepo polje, odperl je svoja usta in rekel: „Neki človek je šel sejati seme na svojo njivo in dasiravno je bil skerben in dober gospodar, vendar ni mogel zabraniti, da ne bi nekaj semena padlo na pot, nekaj na skale, nekaj med ternje in samo nekaj na dobro zemljo. Potem pa je rekel: kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša. Njegovi učenci, katere je žejalo po božjih naukih, so ga lahko zastopili, kar je go-

voril, drugim pa je bila prilika nerazumljiva. Kakor je bilo s to priliko, tako je tudi z besedo božjo: nekateri jo lahko zastopijo in pri teh obrodi obilno sadu, nekaterim pa je nerazumljiva in pri teh ne obrodi nobenega sadu.

Pri katerih ljudeh da beseda božja nobenega sadu ne prinese, bom pokazal v I. delu; pri katerih pa prinese obilen in stoteren sad, bom pokazal v II. delu.

Tudi jes, ljubi moji; sejam seme božje besede na njivo vašega serca in želim za sebe in za vas, da bi ga prav veliko na dobro zemljo padlo. Zato pa prosim tebe o Bog! za tvoj blagoslov, vas pa, da me bote poslušali prav zvesto in s pripravljenim srcem.

I. del.

Vse, kar v današnjem sv. evangelju beremo od semena, od njive in od zemlje, je tako razumljivo, posebno vam, ljubi kmetje! da se mi škoda zdi za vsako besedo, katero bi še od tega govoril, kar vam je že tako vsem dobro znano.

Vsem vam je znano, da seme, ki na pot ali na cesto pade, ljudje pohodijo ali tiči pozobljejo. Kakor Kristus pravi, pade seme pri tistih na cesto, ki božjo besedo sicer poslušajo ali kmalu spet pozabijo, ko vidijo in slišijo, da ljudje vse drugače živijo, kakor pridigarji učijo. In res je veliko-veliko takih ljudi, ki sicer z veseljem poslušajo pridige in kerščanske nauke in se tudi v serci za nje vnamejo, po njih pa vendar ne živijo, ker jih je sram in se bojijo zasmehevanja hudobnih ljudi. Nobena reč, zlasti mladih ljudi, bolj ne popači, kakor slabi zgledi, katere vidijo, in zaničevanje, katerega morajo slišati. Vi tolikrat slišite s prižnice, da človek ne sme v take kraje zahajati, ki so nevarni za njegovo nedolžnost, da mora svojo vest večkrat očistiti in se s sv. rešnjim telesom nasititi, in vendar tega ne storite, češ, da morate zavoljo tega toliko besed slišati, ker preden domu pridete, že cela soseska ve, da ste bili pri spovedi. Naj vejo in pustite jih govoriti, kakor se jim poljubi; to pač še vredno ni, da zavoljo tega svoja usta odprete; pustite jih, naj se smejejo, naj se norčujejo, saj se bodo tudi jokali in solzili. Vi pa imejte le to skerb, kako bote Bogu dopadli, zakaj, njegova prijaznost je boljša, kakor prijaznost celega sveta. — O kolikim mladim ljudem bode božja beseda iz serca oropana, pozobana od tičev, od ponočnih vran, ki so černe, kakor oglje; kaj boš verjel, jim pravijo, kaj boš verjela, kar farji vekajo, če jih boš poslušala, bodo tudi tebi možgane zmešali in nič prida ne bo iz tebe!“ In vi se bojite njihovega čekanja, kakor glasu ponočne sove, in zato ne obrodite nobenega sadu.

Pa tudi od tistega semena ni sadu pričakovati, katero na skale pade; ondi namreč vsahne in se posuši, ker nima zadosti zemlje, da bi se vkoreninila. Na skalo pa pade beseda božja pri tistih, ka-

teri sicer radi in z veseljem poslušajo pridige in božje nauke in tudi vse verujejo kar slišijo, pa si tega ne vtisnejo zadosti globoko v srce, zato ob času skušnjav omahnejo, na Boga pozabijo in v greh privolijo. — Dostikrat nekateri na koncu pridig vzdihne in sam pri sebi pravi: „Res je vse, kar so nam danes povedali, in blagor nam, ko bi tako živeli, kakor nas učijo, pa — z glavo majaje sami ne veste, kaj bi rekli, in ko iz cerkve pridete, je že vse pozabljeno. Oh, ljubi kristjani! odkritoserčno vam povem, da dostikrat mislim, ko vas tukaj pod prižnico pogledam in vidim, kako zvesto in pobožno poslušate, da imam pred seboj same svetnike in svetnice. Ali ko bi marsikatero izmed njih še tisti dan popoldne pred oči dobil, ko po oštarijah in drugih ničvrednih kočah posedajo, ali pa zvečer in po noči, ko se v slabih družbah znajdejo, in bi videl, kaj delajo. in slišal, kaj govorijo, gotovo bi med njimi malo svetnikov in svetnic našel; našel pa bi dosti slabih, mlačnih in malopridnih ljudi, takih ljudi, pri katerih je dopoldne božja beseda na skalo padla, popoldne pa je vsahnila in brez sadu ostala.

Največkrat pa seme božje besede pade med ternje, to se pravi, v taka srca, ki so vsa posvetna in v bogastvo ali pa v nečistost zamaknjena. Ne manjka med vami takih, ki malokedaj kako pridigo slišijo, cele pridige pa morebiti celo leto nobene ne, in vendar veste, če le hočete, da lenoba v službi božji dohaja med sedem naglavnih grehov. Za deset krajcarjev, ki jih morebiti v tistem času služite, vam je več, kakor za deset pridig, in če ste tudi pri pridigi, saj drugega ne mislite, kakor to, kako bote kaj najložej kupili in kje najdražje prodali, kam bi bilo najboljše na semenj iti in kako bi se ta ali una reč najložej v denar spravila. Zato ste merzli za vse, kar je božjega, kakor je sneg ali led, po katerem hodite; zato ni videti ne rože sramožljivosti ne ponižnosti, ki bi se med vami razcvetala, ampak vse sproti zmerzne, vse se sproti zaduši.

Med ternje, in med prav gosto ternje pade tudi seme božje besede pri tistih, kateri jo poslušajo s srcem v nečistost vtopljenim. Kakošen sad bi pač tisti mogel iz pridige dobiti, kateri že iz tega namena v cerkev stopi, da po drugem spolu zija, in med pridigo le misli, kje in kako bi se s katerim in s katero znašla in skupaj prišla? Pa kaj bi od tega govoril, saj je že to zadosti jasna priča, kako malo sadu beseda božja pri nekaterih prinese, ker se največi grehi zoper šesto zapoved božjo v tistih dnevih storijo, v katerih vam pridigujemo, namreč v nedeljah in praznikih.

Vendar, čast in hvala bodi Bogu! seme božje besede, katerega na prižnicah sejemo, ni povsod zgubljeno, ampak v nekaterih srcih se izkljuje, ozeleni, lepo in košato raste in lep, stoteren sad obrodi. Pri katerih se to zgodi, povedal vam bom v

II. delu.

Kedaj pa seme božje besede na dobro zemljo pride in kedaj obilen in stoteren sad obrodi, povedal nam je Jezus sam, sicer ob kratkem, pa vendar zadosti zasopno. Božja beseda, pravi on, pade v dobro zemljo pri tistih, ki jo poslušajo z dobrim in najboljšim srcem, jo pri sebi ohranijo in po njej svoje življenje ravnajo. — Kateri pa so tisti, ki poslušajo besedo božjo z dobrim in najboljšim srcem? Jes vam na to ne vem boljšega odgovora dati, kakor tega, da vas vprašam: Kdaj je njiva najbolj obdelana? Vi bote rekli: Takrat, kedar je kamenja in plevela očiščena, dobro pognojena, izorana in povlačena. Glejte! tako mora tudi biti serce tistih, ki božjo besedo z dobrim srcem poslušajo; oni morajo svoje serce očistiti od prevelikih posvetnih skerbi in nespodobnega poželenja, morajo svoje grehe zgrevati in se popolnoma k Bogu obrniti.

Zavoljo tega imejte skerb, da vselej ob pravem času v cerkev pridete ali vsaj toliko pred pridigo, da se lahko s kratko in serčno molitvico tolažniku sv. Duhu priporočite. Jes se danes ne bom nad vami jezil in vam pravil, kako leni, kako vragljivi da ste v poslušnji božje besede, samo to vam rečem, da, kdor tam pri vratih stoji, se lahko prepriča, da še do konca pridige niste vsi skupaj zbrani, ampak še vedno prihajajo zdaj eden, zdaj drugi, in še celo med sv. mešo prikimavajo, če ne drugi, vsaj nekteri zanikerni tukaj iz terga, ki bi lahko bili prvi v cerkvi. Kako bi taka gnjila smerdljiva snet kaj sadu prinesla, saj ni za drugo, kakor da se v stran verže in potepa. — Kdor hoče, da bi mu božji nauki kaj sadu rodili, mora na vsako besedo paziti, jo globoko v serce vtisniti, večkrat premišljevati in si vsaj to zapomniti, kar se ga najbolj prime in kar mu je najbolj potrebno. In tukaj imam, ljubi stariši! ljubi gospodarji in gospodinje! spet z vami eno besedo govoriti. Vprašajte vendar, lepo vas prosim, svoje otroke, svoje hlapce in dekcle, pastirje in pasterice, ko iz cerkve domu pridejo, kaj da so v pridigi slišali, in tudi med tednom se večkrat od pridige pogovarjati začnite, katero ste v nedeljo slišali, potem se bode beseda božja vedno bolj vašega serca prijemala in ne bote je tako lahko pozabili. In če potem tudi kmalu nobenega sadu ne vidite, zato nikar ne obupajte, ampak s poterpežljivostjo čakajte, da se ukorenini in potem toliko bolj gotovo dozori.

Seme namreč, kakor sami veste, ne požene precej prvi dan, tudi ne prvo noč, ampak potrebuje več dni in več noči, in čim bolj globoko pade, tim dolže ne prerije zemlje in se na verhu ne prikaže. S tem se tudi jes tolažim, ko me včasih žalost napada in in sam pri sebi mislim: „Toliko pridig, toliko truda in prizadevanja, in vendar tako redek sad, tako malo poboljšanja.“ Na to si mislim in pravim: „Morebiti bo seme, katerega zdaj sejemo, še le čez pet ali deset let dozorelo in lep sad prineslo.“ Tako se jes tolažim

in v Boga zaupam, da me ne bo v sramoto pripravil. Tako se tudi vi tolažite, če se vam primeri, da si od katere pridige ne morete nič zapomniti, in da vse pozabite, ko pridiga mine, kar ste slišali. Bog vam bo že dal, da se bote ravno takrat kaj domislili, kedar bote najbolj potrebni in kedar bo nevarnost in skušnjava največa, dasiravno ste tisto morebiti že pred mnogimi letmi v pridigi slišali in že na vse pozabili.

Da ob kratkem rečem: Storite tudi vi tako, kakor je storil tisti kmet, ki je spomladi svoje njive izoral, obsejal in povlačil, in ko je že vse obdelal, vzel je svoj klobuk z glave, pokleknil na koncu njive, sklenil roke, povzdignil oči in rekel: „Zdaj, o Gospod! sem storil, kar je bilo meni storiti, stori še zdaj ti, kar je tebi storiti.“ In ljubi Bog mu je dal roso in dež in lepo vreme in solnčno gorkoto in kmet je veliko pridelal in dobro žetev imel.

Tudi mi sejemo, ko pridigujemo božjo besedo, in storimo, kar je nam storiti; storite pa tudi vsi, kar je vam storiti. Poruvajte ternje in osat posvetnih in nesramnih želj iz vašega serca; potem bo tudi Bog dal, kar ima on dati: svojo milost in svoj blagoslov, da bode beseda božja v vašem sercu močne korenine pognala, visoko in široko se razrastla ter lep in stoteren sad prinesla, namreč večno veselje v nebesih. Amen.

Pridiga za III. predpepelnično nedeljo.

(Od stanovitosti v dobrem.)

„On pa je še bolj vpil: Sin Davidov, usmili se črez mene!“ (Luk. 18, 39.)

V v o d.

Ko bi bil ta slepi in ubogi siromak, od katerega nam današnje sv. evangelje pripoveduje, samo enkrat Kristusa na pomoč klical, samo enkrat za milost in usmiljenje prosil, ne bi bil zdravja in pogleda zadobil, in njegove oči ne bi nikdar rumenega solnca in lepote vstvarjenih reči gledale. Ali poln živega zaupanja on ni nehal vpiti, in tudi žuganje mimo gredočih ljudi ga ni moglo k molčanju pripraviti; in ravno ta njegova stanovitnost je Zveličarjevo serce omehčala, da je k njemu stopil in ga ozdravil: prijetna luč dneva se je v njegove oči zasvetila, in še lepša luč prave vere je njegovo serce razsvetila. On je veroval v Zveličarja, hvalil in častil Boga in lepo in sveto živel. On osramoti vse nas kristjane, ki smo sv. Duha prejeli in vendar nobene stanovitosti v dobrem nimamo.

Včasih sicer spoznamo nevarnost, v kateri se znajdemo, se odpovemo slabim tovarišem in vsemu nemarnemu znanju, tudi sveto in kerškansko živeti začnemo; ali komaj se začnejo angeljci nad našim spreobrnjenjem veseliti, komaj smo nekoliko rane našega okervavljenega serca zacelili, že peklenški sovražnik nove zaderge nastavlja, že hudobni svet spet svoje mreže razpenja in nas vjeti in zapeljati želi. Oh, ko to ne bi res bilo, da nas večjidel spet vjame in v svojo oblast dobi. — Tej nevarnej nestanovitnosti jes ne vem drugega vzroka, kakor tega, da ljudje mislijo, Bog ve, kako dolgo časa da bodo še živeli, in da niso vstanu, da bi se ves čas svojega življenja s svojim hudim nagnenjem vojskovali; to je vzrok, da v skušnjavah omagajo in na pot pogubljenja zajdejo. Ker bo pa po besedah sv. Matevža le tisti zveličan, ki do konca stanoviten ostane, zato poslušajte nauk mojega današnjega govorjenja, ki v tem obstoji: V dobrem moramo stanovitni biti

1. zato, ker vtegnemo kmalu umreti,

2. pa tudi, če smo mladi, in dolgo življenje upamo, nam je stanovitnost potrebna.

Preden pa vam začnem ta nauk razlagati, prosim vas za navadno poslušanje!

I. d e l.

Ljudje jedó in pijejo, vstanejo in se vležejo, pa dostikrat še enkrat na dan ne pomislijo, kdo da jih živi in za koga so vstvarjeni: zato pa se tudi tako lahko v greh zapeljejo, in če le nekoliko veter skušnjave pihne, jim že ljubezen do brumnosti ugasne in jih v strašno temo pregrehe verže. — Človek sam pri sebi misli: Zdrav, mlad sem, še bom dolgo živel, kdo bi vsa ta leta v pokori preživel, samega sebe zatajeval, svoje počutke krotil in nobenega posvetnega veselja vžival? Kako bi mi bilo mogoče ves čas svojega življenja slabe misli si iz glave izbijati in v noben greh ne privoliti, ker že zdaj omagujem? In čeravno sem do zdaj vse premagal in še nekaj časa tudi premagati mislim, kdo ve, ali na zadnje ne bom oslepljen v grehe zabredel? Ta goljufiva misel mnogo tudi pravičnih duš zapelje, da svoje naprejšetje prelomijo, na poti čednosti opešajo ali celo popolnoma s te poti odstopijo.

Toda jes vas vprašam: Kdo vam je povedal, kdo je dal napisano, da bote še tako dolgo živeli, kakor si domišljujete? Poglejmo v bukve življenja, v katerih so dnevi našega popotovanja na zemlji zaznamovani in z grozo bomo izvedeli, da bode tek našega življenja morebiti že kmalu dokončan; morebiti že smert puščico brusi, s katero nas bo v kratkem prebodla in umorila. In če je to res, kar je prav lahko, da ura naše smerti ni več daleč, ali ne bi bilo kervavih solz vredno, če bi zdaj dobro opustili in od

brumnega življenja odstopili in to zavoljo majhne pedi časa, v katerem nas še nekatere skušnjave in nadloge čakajo?

Kolikorkrat jes v sv. pismu berem o nesreči kralja Savlja, vselej groza moje ude spreleti. Prerok Samuel mu je namreč v božjem imenu oznanil, da ne sme poprej Bogu darovati, dokler on nazaj ne pride in živali ne zakolje. Prerok odide in Savelj sedem dni čaka na-nj, vendar Samuela ni nazaj. Sovražniki od vseh strani prežijo na Savlja in on še želi pred bitko Boga za pomoč prositi in mu daritev opraviti, in ker misli, da Samuela morebiti še veliko dni ali tednov ne bo nazaj, daruje Bogu na večer sedmega dneva brez preroka. Ali kaj se zgodi? Komaj je začel darovati, glej! se že bliža Samuel. O nesrečni Savelj, kaj si storil? Celih sedem dni si čakal in pokoren bil, ali misleč, da boš še moral sedem dni čakati, si božje povelje prelomil. Ko bi bil še le eno uro počakal, se to ne bi bilo zgodilo. Ko je Samuel prišel, napovedal mu je kazen rekoč: „Ko bi bil še eno uro počakal, bil bi ti in tvoj rod na večne čase blagoslovljen, ker pa nisi bil pokoren, bode od tebe in tvojega rodu odvzeto kraljestvo.“ Kaj si mislite o tem nesrečnem kralju? Ali ni bil zelo nespameten? Celih sedem dni se je premagal, sedem dni je čakal in bil pokoren in samo zavoljo ene ure nezvest postal. Glejte! ravno tako pa smo tudi mi. Še precej časa spokorno živimo, zvesto v cerkev hodimo, pogostoma sv. zakramente prejmemo, grešne navade in slabe priložnosti opustimo, in mislimo, da nas nobena skušnjava ni več v stanu preslepiti, pa naenkrat — kdo bi mislil — spet v stare mlake zagazimo in nauke spovednikove pozabimo. Marsikateri mladeneč ali devica dolgo svojo nedolžnost obvaruje in angelj varuh za nje krono devištva plete; le ene rože še manjka, in nebeški venec bi bil spleten, ali tudi za nje je udarila nesrečna ura, v kateri so svojo nedolžnost zapravili ter iz visokih nebes bili pahnjeni v globoko brezno pogubljenja.

Posnemajmo torej rajši brumnega Eleazarja, katerega sv. pismo z veliko pohvalo časti. Kralj Antijoh mu je zapovedal svinjsko meso jesti, kar je bilo Judom od Boga prepovedano. Ali on je sam pri sebi tako mislil: „Moji dnevi so že pri kraji; ker sem od mladosti svojemu Bogu zvesto služil, kako bi pač neumen bil, ko bi zdaj po tolikih letih nedolžnega življenja Boga zapustil.“ On je pre-mišljeval svoja leta in svoje sive lase, pravi sv. pismo, in svoje nedolžno življenje od mladih nog sem, in ta misel ga je tako močnega storila, da je rajši umerl, kakor bi božjo zapoved prelomil.

Take misli morajo tudi nas v dobrem podpirati in na poti čednosti stanovitne obderžati, zakaaj mi ne vemo ne ure ne dneva, kedaj nas bo Gospod na račun poklical; mogoče je, da se to v kratkem zgodi. Ali recimo, da bomo še dolgo živeli, kar pa je zelo negotovo, vendar v nebesa ne pridemo, če nismo v dobrem stanovitni, kar vam bom pokazal v

II. delu

„Ako pravični od pravice odstopi, pravi Bog po preroku Ecehijelu, in hudo stori, ne bo zveličan, in na vse njegove pravice, katere je poprej storil, bode pozabljeno.“ Premislite in dobro predvarite te besede. Solze, katere ste točili; pokora, katero ste delali; križi, težave in nadloge, katere ste prestajali; molitve, katere ste opravljali — vse bo pozabljeno, kakor hitro nestanovitni postanete in spet grešite. Zgubljena so dobra dela, zgubljeno je nebeško plačilo, zgubljena je božja milost in prijaznost, kakor hitro od dobrega odstopite. O ne brez vzroka je tedaj sv. Pavelj Galačane nespametne bedake imenoval, ko jih je zavoljo nestanovitnosti svaril in rekel: „Ali ste zastonj toliko hudega prestali, zastonj toliko dobrega stori, da se naenkrat vsega obropate.“

Tako vam tudi jes rečem: Nestanovitne duše! v adventu ste pri spovedi zdihovali in svojim grehom na vekomaj slovo dajale, pred pustom pa se v blatu živinskega veselja valjate; v postu bote pri spovednicah klečale in spovedniku poboljšanje lagale, po veliki noči pa bote spet kalno vodo starih grehov pile. Ali imate kaj pameti? Kako morete le troho upanja imeti, da s takim življenjem peklenškemu žrelu uidete?

Slepec v evangelju ni nehal upiti, čeravno so ga ljudje zavoljo tega čertili, vi pa, ki ste z Jezusovo kervjo umiti, se sramujete njegove službe, in se posvetnih psov, ki nad vami lajajo, bolj bojite, kakor Jezusove zamere. Spovednik, namestnik božji, vam reče to ali uno storiti, vest vam pravi: ubogaj ga, kar pravi, in vi bi ga tudi iz serca radi ubogali, ali bojite se tistih najemnikov peklenškega sovražnika, ki vas s posmehljivim obrazom pogledujejo in za seboj v pogubljenje vlečejo. O nesrečni časi in nesrečni ljudje, ki v teh časih živite! Na zadnje bote se še sramovali v nebesa priti, ker je število zveličanih malo in bi vas vtegnilo večje število pogubljenih zasmehovati in zaničevati!

Zatorej nikar ne posnemajmo tistih mlačnih in nestanovitnih kristjanov, ki nekaj časa zlužijo Bogu, nekaj časa pa hudiču, ki radi milosti sprejemajo, pa tudi nad skušnjavami dopadenje imajo, ki se zdaj grehov kesajo, zdaj se jih veselé, ki so tedaj podobni terstu, katerega vsaka sapa zmaja. Ampak posnemajmo rajši kralja Davida, ki se je s pokoro spet z Bogom spravil ter ni nikoli več v dobrem omagal. On je lahko rekel: „Grešniki se mi sicer posmehujejo in mislijo, da sem prazne glave in britkega serca: prijatelji me odvrtačujejo od potov, po katerih me tvoja milost vodi; peklenški duhovi me s skušnjavami motijo; hude želje se zoper duha vzdigujejo, in še ti, moj Bog! me včasih pustiš v žalostnem nepokoju, pa vendar vse te reči me ne bodo od tvoje službe več odvernile: nikoli te nisem in te tudi nočem nikoli zapustiti. Tako tudi mi nad svojimi počutki čujmo, da nas v greh ne zapeljejo; čujmo

nad svojim poželjenjem, da nas ne premaga in od Boga ne odverne, čujmo nad zapeljivim svetom, da kerščanskih dolžnosti ne pozabimo, čujmo tudi nad hudičem, da nas ne zapelje; zraven vsega tega pa pogostoma molimo. Če to storimo, smemo terdno upati, da bomo v brumnosti stanovitni ostali. Če pa na večne resnice nikoli ne mislimo, če nam molitev več ne ugaja, če cele mesce odlagamo sv. zakramente, če vsak večer ali vendar vsak teden svoje vesti ne izprašujemo, tedaj ne moremo v dobrem stanovitni biti, in naše življenje ne more drugo biti, kakor vedno vstajenje in padanje. Kakošna bo pač tedaj naša smert? Ljubi moji! od take smerti vam danes nočem nič hudega praviti, dobrega pa nič ne morem povedati.

Mi pa se torej zvesto Boga deržimo, tako terdno se ga deržimo, da lahko s sv. Pavljem rečemo, da nas od ljubezni in službe božje ne more ločiti ne čast, ne zasramovanje, ne uboštvo, ne življenje, ne smert, ne pekel, ne hudič. Če bomo takega naprejvzetja in če bomo tako stanovitno Bogu služili, le tedaj bomo si obilno plačilo za nebesa pripravili in za to milost prosimo vsi skupaj tebe, o Jezus, Zveličar naš, usliši nas! Amen.

Postne pridige.

(Skrivnosti britkega terpljenja Gospoda našega Jezusa Kristusa po dotičnih praznikih sv. cerkve. V osem postnih pridigah pojasnjene. Spisal in govoril leta 1881 Anton Žlogar, mestni kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani.

I. postna pridiga.

Spomin molitve G. N. J. K. na oljski gori. Pro festo Orationis D. N. J. C. in monte Oliveti.

(Oljska gora — šola molitve.)

„Gospod, uči nas moliti!“ (Luk. 11. 1.)

V v o d.

1. Marsikteremu se je že čudno zdelo, zakaj sv. cerkev takrat, ko svet najbolj raja in se veseli, že obleče spokorno višnjevo oblečilo pri daritvi sv. meše. Že pred tremi tedni v nedeljo sedemdesetnico smo namreč videli mešnika pristopiti k oltarju v modri barvi, kakor vse poznejše nedelje do velike noči. — A pobožni kristjan ve, da se sv. cerkev ravna po besedah Zveličarjevih: „Svet se bo veselil, vi pa — pravi, bogoljubni njeni otroci — bote žalovali.“ (Jan. 16.) V najbolj šumečih veselicah sveta hoče cerkev svoje otroke opomniti na njih vzvišeni poklic, ktereга zgrešiti ne smejo.

Zato jim že takrat pokoro in zatajevanje pokliče v spomin, kakor so se nekdaj pobožni kristjani 70 dni pred veliko nočjo postili, ter jih hoče tako pripraviti na sv. postni čas. In na to merijo tudi njene duhovne molitve (brevir¹), ki spominjajo na sužnost človeškega rodu pod hudičevo oblastjo, v katero smo mi po Adamovem grehu prišli ter tako svoj poklic zgrešili, kterega pa po zasluženju britkega terpljenja Zveličarjevega zopet lahko dosežemo.

In na to središče našega odrešenja, na terpljenje Jezusa Kristusa, že v tistih tednih cerkev obrača naše oči, ko v torek po septuagesimi obhaja spomin „Molitve N. G. J. K. na oljski gori,“ v torek po seksagesimi „Spomin terpljenja N. G. J. K.“ in zadnjo pustno nedeljo (kvinkvagesimo) smo slišali, kako nam je klicala v evangelji: „Glejte! gremo gori v Jezuzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinu človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in bičevan in zapljuvan; in potem ko ga bodo bičali, ga bodo umorili; in tretji dan bo od mertvih vstal.“ (Luk. 18, 31. . .) To svojo napoved pa cerkev potem res spolnuje v sv. postnem času, ker nam vsak teden vsaj eno skrivnost britkega terpljenja Jezusovega predočuje, da bi ga mi toliko lažje premišljevali ter si ga k sercu vzeli.

2. Kaj bi torej v letošnjem postu bolj primerneza mogli storiti, kakor da se tudi mi s sv. cerkvijo duhovno zedinimo in ravno tisto premišljujemo ko ona. Saj ona to želi in je cerkveno leto tudi v resnici tako osnovano, da se čisto prilega naši natori. Kristjan pa naj živi iz vere in v veri. In celi postni čas je poglavitno odmenjen za premišljevanje in počeščenje britkega terpljenja Gospodovega. Cerkev to razodeva s tem, da — kakor sem že prej omenil — torek po septuagesimi že obhaja spomin 1. „Molitve N. G. J. K. na oljski gori“; torek po seksagesimi 2. „spomin terpljenja N. G. J. K.“; potem pa prvi postni petek 3. „spomin sv. ternjeve krone N. G. J. K.“; drugi 4. „spomin sulice in žebļev N. G. J. K.“ tretji 5. „spomin sv. (grobne)g perta N. G. J. K.“; četertič 6. „spomin sv. peterih ran N. G. J. K.“; peti (tihi) petek 7. „spomin dragocene kervi N. G. J. K.“; šesti (cvetni) 8. „praznik 7 žalost B. D. M.“ Tako nam predočuje poglavitne skrivnosti iz bridkega terpljenja Jezusovega. Ker je letos z dvema praznikoma ravno 8 dni za postne pridige odmenjeno, zato ostanemo pri zgornji tvarini ter premišljujemo: Skrivnosti bridkega terpljenja Jezusovega po dotičnih praznikih sv. cerkve.

3. Zato ste že vganili, kam se nam je danes podati; namreč tje, kjer se je pričelo to britko terpljenje. In kdo ne pozna oljske gore in na njej verta Getzemani? Tjekaj se je po zadnji večerji N. G. Zveličar s svojimi učenci podal, tje, kamur je tolikrat zahajal, da bi nemoten molil k svojemu Očetu (cf. 18, 5.)

¹ Cf. Lectiones in Septuagesima.

Tudi zdaj gre tje kaj, da bi si v tej osodepolni uri izprosil z molitvijo od Očeta moč, krepost in tolažbo.

Pojdimo tudi mi v duhu za njim na oljsko goro, stopimo, kakor nekdaj učenci na gori osmerih blagrov, k Zveličarju ter ga prosimo: „Gospod uči nas moliti!“ In ako ga bomo tam zvesto poslušali ter skerbno opazovali, bo vert Getzemani za nas najboljša šola molitve. Zapustili jo bomo s sv. sklepom, ki smo se ga od terpečega Zveličarja naučili:

V vsakej britkosti pošiljamo iz te solzne doline svojo molitev k nebeškemu Očetu; da pa bo pot našla k božjemu sercu, jej dajmo tri spremljevalke, namreč:

- a. ponižnost,
- b. stanovitnost,
- c. vdanost.

Ponižnost mora iti pred njo; stanovitnost naj gre ž njo ob strani, vdanost naj gre za njo — tako bo našla pot, v nebesa.

I. del.

4. Kako tedaj je molil Zveličar ob začetku svojega trpljenja na oljski gori? Odprimo sv. evangelje, ta nam bo odgovorilo na to vprašanje „In je malo naprej šel, se je odtegnil (od 3 učencev) za lučaj kamna, in je na kolena padel ter molil“¹. Evangelje nam tedaj prvič pove, da je Zveličar molil na kolenih. Kerščanska duša, ali ne zapaziš tukaj molitve ponižnega? Zares! čudež ponižnosti je, da Jezus moli na kolenih. Le pretehtajmo besede: da Jezus — na kolenih — moli.

Čudež ponižnosti je, da Jezus, Sin božji, kleči! Saj po besedah sv. Pavlja (Fil. 2, 6.) „Kristus ni v rop štel Bogu enak biti“, zato se vsede ob desnici božji. Toda ko kleči pred Bogom, to je, dr. kr.! rop, ki ga Jezus sam nad seboj stori, ktereга ponižnost nad njim stori.

Čudež ponižnosti je, da Jezus, Sin božji moli! Vsemogočnost je v njegovih rokah, in on moli, kakor bi ne imel nobene moči! — to je rop, ktereга Jezus sam nad seboj stori, ktereга čudežno ponižnost nad njim stori.

Čudež ponižnosti je, da Jezus kleči in moli. Zakaj kleči on nedolžni, brezgrešni, ki nima nobenega vzroka k tolikemu poniževanju? Odkod to, da tisti pade na svoj obraz (Mat. 26. 39.), pred katerim se vsi nebeški duhovi priklanajo ter ga v sv. strahu molijo, odkod to, da Gospod nebes in zemlje leži v prahu ter se skoro ne upa svojih očes povzdigniti k nebesom, ki so delo njegovih rok? Na to odgovori prerok Iz. 53, 6.: „Gospod je na-nj naložil nas vseh pregreho.“ Zato je z Ezdrom (I. 9, 6.) Kristus lahko

¹ Cf. Luk. 22, 41. Mat. 26, 39. Mark. 14, 35 et sqq.

vzdihnil: „Moj Bog, osramoten sem, in sramujem se k tebi vzdigniti svoje obličje; ker naše krivice so se namnožile nad našo glavo in naše pregrehe so do neba zrastle.“ Tam na vertu Getzemani so grehi vsega človeštva Gospodu klicali, kar je pr. Iz. 51, 23. napovedal: „Ukloni se, gremo črez te! in položi na tla svoj život, kakor za pot memogredočim!“ Tam kriči poželjenje mesa z vsemi neštevilnimi ostudnostmi: „Ukloni se, o Jezus, ti čisti, nedolžni Sin božji, da gremo črez te!“ Tam kriči poželjenje oči z vsemi goljufijami in krivicami: „Ukloni se, o Jezus, ti pravični Sin božji, da gremo črez te!“ Tam kriči napuh življenja z vso ošabnostjo in vsem serdom: „Pripogni se, o Jezus, ti krotki Sin božji, da gremo črez te!“

In terpeči Jezus je svojo božjo glavo upognil, se vergel na zemljo, padel na sveto obličje, da bi grehi človeštva mogli črez iti, pot najti v večno pozabljenost in odpušcanje.

In nepopisljiva ljubezen, katero je gojilo njegovo serce do ubozega človeštva, je prevzročila toliko poniževanje.

5. Ali pa s tem svojim vedenjem ne uči tudi nas enake ponižnosti, ko v britkostih zdihujemo? Ali nimamo mi vzroka dovelj poniževati se v molitvi pred Bogom? Že edina misel, da si ubog grešnik pred Gospodom, bi morala tvojo ošabno glavo nagniti ter te k spoznanju pripeljati, da se moraš pred njim zgruditi na kolena. Kaka gnjusoba je bil v očeh Gospodovih evangeljski farizej, ki je prišel morda samo enkrat v letu v tempelj, da se je tamkej pred drugimi hvalil in ponašal s svojimi sprednostmi. Lahko je po koncu stal, ker je imel vsega dosti, kar mu je serce želelo. Ni li tudi gnjusoba pred Gospodom tisti kristjan po imenu, ki se iz časnih obzirov semtertje zgubi v kako cerkev in ne ve družega, kakor sem ali tje gledati, se vsesti, in zopet oditi, ko meša mine? In kako vam dopade tisti, ki v hram božji stopivši obstoji kje pri strani, ali tam pri velikih vratih stoji celo med najsvetejšimi trenutki službe božje brez vsega znamenja pobožnosti kot lipov bog? Ali bi ne bilo prav, ko bi mu Bog naložil težek križ na rame, da bi ga primoral in učil, kolena pripogniti?

Kaj ne? v križih in britkostih je že ložej kolena pripogibati — glejte, to je ljubezen božja, ki nam že po natorno s križem ložej stori, kar nas more v križih tolažiti.

In nadalje — kaj pa smo, če molimo pred Bogom, posebno v križih in terpljenji molimo? O molitvi v britkostih velja pred vsem beseda sv. Avguština: „Če molimo, smo berači pred Bogom.“ Mar hočeš biti več, kakor berač pri vratih, ki prosi za košček kruha, če v svojih skerbeh k Bogu moliš: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh!“ — Kaj hočeš biti višji, kakor bolnik pred zdravnikom, ki mu z rudečico svojo skrivno bolezen naznani — če ti v svojej grešnej revii kličeš k Bogu: „Reši nas hudega!“ Beraški ošabnosti

bi se smelo primerjati, če bi se ti hotel sramovati v svoji britkosti in stiski pred Bogom poklekniti!

6. Ponižujmo se torej v terpljenji, ki je že samo na sebi kot nasledek greha vzrok k ponižnosti! Pa molimo tudi ponižno v britkosti in po zgledu Jezusovem — ponižnost svojega serca — kakor pravi sv. Anzelm — tudi v pripogbenji svojega telesa razodevajmo, ne sramujmo se na kolenih moliti.

Mešnik pri oltarji stoji, da ga ljudstvo vidi, in ker ne moli v svojem imenu, temuč svojo službo opravlja. Duhovni v koru sedijo, ker opravljajo molitev splošne cerkve, ktera jim te dolge molitve s tem polajšava. Ti kristjan pa moliš v svoji lastni zadevi, v svoji britkosti, v svojem imenu in svojo službo opravljaš, če kot ubog grešnik na kolenih klečiš.

Saj imaš ravno ti največjo korist in tolažbo od tega. O čudežna moč je v klečanju, kakor je čudežna v ponižnosti! „Molitev človeka, ki se poniža, predere oblak“ — pravi sv. pismo (Ecc. 35, 21.) Če je klečanje pri molitvi telesni izraz notranje pobožnosti, in če moč molitve iz ponižnosti izvira, potem bo molitev na kolenih opravljena dvojno moč imela v tvojo tolažbo.

Zato svetniki niso brez vzroka klečanje pri molitvi z besedo priporočali, pa tudi v djanji spolnovali. Ko sv. Anton puščavnik po smrti svojega prijatelja Pavlja do njegove celice pride, najde njegovo truplo še na kolenih klečati; telo še moli, ko je že duša v raj odhitela¹. In sv. Gregor Vel. pripoveduje o plemenitej gospi Tarzili, da so se po njeni smrti terdi žulji našli na kolenih od klečanja pri molitvi. Ne reci kristjan — to so bili svetniki. Še več, ti sam si grešnik, imaš toliko bolj vzroka enako moliti.

In ti moliš v britkosti, da bi tvoja molitev našla pot k sercu Očeta nebeškega. Daj jej toraj za spremljevalko^o ponižnost in jo bo gotovo našla. Brez poniževanja pa vsaka molitev zaide in se zgubi. Molitev ponižnega pa bo prederla oblake. Zato sem rekel: Ponižnost mora iti kot prva vodnica pred molitvijo, za to, da bi pravo pot našla.

II. del.

7. Kako je molil Jezus na oljski gori? Sv. evangelisti pišejo: „Zopet je drugič šel in molil . . . in zopet je šel in tretjič molil in je ravno tiste besede govoril.“ (Mat. 26, 42, 44.)

Tri ure — pravijo sv. učeniki — je terpela dušna žalost Zveličarjeva na vertu Getzemani; molitev pa, ki so jo evangelji ohranili, se glasi v kratkih besedah: „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih, pa vendar ne, kakor jes hočem, ampak kakor ti.“ (Mat. 26, 39.) Iz besed Jezusovih: „Sedite tukaj, da grem tje

¹ Cf. Življenje sv. I. z. pg. 39.

in molim“, kakor iz vse povesti svetih evangeljev sledi, da je skozi tri ure molil, le z malimi prenehleji, ko je šel k učencem pogledat. Ker evangelij pravi: „da je ravno tiste besede govoril“ — sklepajo sv. učeniki, da to velja od vsega časa Jezusove molitve, od tistih treh ur. Od prevelike serčne žalosti prevzet ni mogel njegov duh več najti besed — kakor jih je v oni slovesni molitvi na potu proti oljski gori našel. Tako je zdaj tri ure molil s tistimi besedami. Kristjani moji, tukaj je vsaka beseda v evangelji premisleka vredna.

Besede: „On je molil . . . je drugič šel in molil . . . in je v tretjič molil“ — koliko očitanje so za nas! Mi molimo v stiski, pa če smo enkrat molili in ne našli, kar smo iskali, je že veselje in nagnenje do molitve proč. Zakaj pa — bi smel vprašati — smo tako hitro pripravljani svoje želje pred ljudmi ponavljati, če enkrat niso bile uslišane? Zakaj zahtevamo od Boga, kar nam še ljudje ne vstrežejo; zakaj bi Gospod Bog koj postregel?

Ali hočemo mi večji biti v njegovih očeh, kakor njegov edino-rojeni, ljubljeni Sin, ki je trikrat in tri ure molil, preden mu je Oče angelja tolažbe poslal? Če po človeško govorim, kdo ima več vzroka, pri prvi molitvi že uslišanja pričakovati in molitev opustiti, ko prvič in drugič ni bil uslišan, ljubljeni Sin, ali pa ti ubogi grešnik? Ah, ti bi na njegovem mestu težko bil v drugič molil in zavoljo tebe bi bil angelj pač v nebesih moral ostati! In kdo ve, koliko tolažbe, ki ti jo je nebeški Oče že pripravil, je vendar izostalo, ker nisi bil stanoviten v molitvi?

8. Gotovo pa ne nasprotuje, predragi! Duhu stanovitnosti v molitvi, ako jo moramo prenehati, da bi svoje dolžnosti spolnovali, dela ljubezni doprinašali, potem pa se zopet vernemo k molitvi. Kako lepo nas o tem podučí terpeči Zveličar s svojim obnašanjem v Getzemani! — Svojo molitev na verhu je dvakrat prenehal zato, da bi k svojim učencem pogledal ter pri njih ostal, dokler je bilo treba. Tako ga vidimo v sredi molitve njegovo službo opravljati, kot učenika, opominjevalca, očeta in prijatelja svojih učencev. Kot opominjevalec jih zbudi iz spanja, pa v nježnem glasu, ki ga le ljubezen govori: „Simon, ali spiš?“ Kot prijatelj miluje njih slabost; velika je boleost, pa vendar nježno je očitanje, ki leži v besedah: „Tako niste mogli eno uro z meno čuti?“ — vi ki ste bili pripravni z menoj umreti, niste mogli ni ene ure čuti z menoj, ki že tri ure tu terpim in molim! — Kot učenik jim potrebo molitve pokliče v spomin, ker je tudi pri dobri volji meso tako slabo in lastni moči zaupati ni: „Čujte in molite; duh je sicer voljen, ali meso je slabo.“ Kot oče jih hoče pred sovražnikom, pred skušnjavcem obvarovati, zato pristavi: „da ne padete v skušnjava.“ In ko jih je prvič, drugič obiskal, se je tretjič zopet vernil k molitvi „in je ravno tiste besede govoril.“

Tako nas Jezus na oljski gori uči v djanji, kar nam kerščanski učenci z besedami razlagajo, ko pravijo: Ne samo usta

molijo in jezik, temuč tudi roka in noga in ves človek, ki svoje dolžnosti spolnuje z mislijo v sercu: „Vse Bogu v čast in ljudem v zveličanje.“ — Tudi post moli, miloščina moli, dobro delo moli, ako se doverši v duhu molitve in le za nekaj časa molitev preterga. In vse življenje je molitev, če se molitev s takimi deli in taka dela z molitvijo menjajo. Celo delo za časne reči, ktere so potrebne za ohranjenje življenja, se z dobrim namenom v molitev spremeni, posebno še če ena drugo podpira, t. j. če se človek ravna po pravilu: Moli in delaj!

Legenda pripoveduje iz življenja starih očetov: Ko nekaj sv. opata Lucija obišejejo nekteri menihi od krivoverske družbe, ki so se evhiti t. j. molivci imenovali ter kerščanskemu svetu pokazali, da se tudi prevelika gorečnost lahko zmoti, — jih med tem, ko se o duhovnih rečeh pogovarjajo, tudi vpraša, od kterege dela da se živé. Menihi odgovoré: „Mi se nikoli ne pritaknemo kacega dela; mi molimo — ošabno pristavijo — kakor nas sv. Pavelj uči, brez prenehleja.“ Sv. opat pa dé: „Ali tudi nikoli ne jeste?“ „Pač, pač!“ odvernejo. „Kdo pa takrat moli za vas, če jeste? In — ali nikoli ne spite?“ — „O ja!“ — „Kaj pa molite, če spite? Ne zamerite mi ljubi bratje! vi ne storite, kar pravite!“ — In ko molcé, sklene opat: „Glejte, jes delam, in preneham delo z molitvijo. In če sem ves dan tako delal ter vmes molil, sem krog 50 vinarjev zaslužil. Od teh jih dam 10 za miloščino, druge pa obrnem za svoj živéž. Če tedaj delam, ali jem, ali spim, pa moli med tem moja miloščina za-me k Bogu.“

Iz tega razvidimo, da vsak po svojih okoljščinah in v svojem stanu lahko moli stanovitno; in taka molitev mu največ koristi, sosebno če se navadnemu delu še britkosti pridružijo.

Zato si zapišimo v serce nauk, ki ga nam Mojster molitve daje na oljski gori! Naj zraven tvoje molitve v britkosti stanovitnost gre ob strani, in našla bo pot k božjemu sercu. Trikrat je moral Jezus moliti, ker je bilo v sklepu Očeta nebeškega, še le v tretje angelja poslati; ti pa, če si že devetkrat molil, si še vedno misli: „Morebiti je Bog sklenil mojo deseto molitev uslišati ter jo venčati s tolažbo.“

9. Toda čmerni nezadovoljni kristjan ima vedno dovelj izgovorov. „Moje življenje — tako tarnáš — je tako obsipano s terpljenjem, in moj duh potert po bolestih, je tako reven; ne morem najti besed, da bi jih vse izrazil.“ Pa čuj! kako se glase besede Jezusove v Getzemani? — „Oče, ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene, pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ Ali ne moreš ti otožni kristjan tako govoriti; — ali ni to serčni glas, ki se prilaga k vsakemu terpljenju? Glejte, ta priprosta molitev Gospodova nas podučuje, kako najbolj priprost človek v vsakej britkosti moliti zamore.

Pa zopet te slišim govoriti: „Ah, žalost mi zapre serce in

usta; neprènemoma moliti z žalostnim srcem, tega ne morem.“ Tedaj pa zopet misli na besede v evangelji: „Šel je in tretjič molil, in ravno tiste besede govoril;“ — skozi tri ure, kakor pravijo sv. učenci, ravno tiste besede. — Saj ni na besedah ležeče; ležeče je na volji in prizadevanji moliti tako dolgo, da pride angelj tolažbe; in volje ti vendar otožnost ne more odvzeti. — Glej, ta ponavljana molitev Gospodova nas uči, da tudi najžalostnejše serce v najdaljši britkosti moliti zamore.

Zato nam duhovni učenci spričujejo v svojih spisih, svetniki v svojih pobožnih vajah, da ravno molitev, ki se stanovitno ponavlja v kratkih, serčnih zdihljejih, kakor izstreljena kroglja hiti proti nebesom. Sv. Franc Seraf. je cele ure molil, pa v žaru svoje pobožnosti šepetal le besede: „Moj Bog in moje vse!“ Oziraje se na moč ponavljane molitve je sv. Dominik vpeljal prelepi rožnivenec. In kdo ne ve, da je molitev Gospodova, sv. Oče naš, ki je v svoji celoti pač temelj in zgled vseh kerščanskih molitev, v svojih delih, sedmerih prošnjah, zopet sveta shramba orožja in zdihljejev, ki jih je učenik molitve zapustil za vsako potrebo, okoljščino in britkost našega življenja!

Toliko, pr. m.! o drugem nauku, ki ga nam daje terpeči Zveličar na oljski gori gledé molitve v britkosti. Stanovitni moramo biti v molitvi, verniti se moramo k molitvi, če smo jo zbog opravi moral pretergati, dokler terpi naša britkost tako dolgo, da neha. Brez podpore stanovitnosti do konca, brez zadnje poskušnje, ktero Bog pričakuje, da bi nam tolažbo poslal, bo molitev, ki se k njemu pošilja, na potu omagala, preden dospe do cilja. Zato sem rekel: Stanovitnost mora kot druga spremljevalka na strani molitve hoditi, — zato da jo podpira na potu. —

III. del.

10. Kako moli Jezus na oljski gori? — Sv. evangelji povedó tretjič: „In je molil rekoč: Oče, tvoja volja naj se zgodi!“ Tako pa kliče otrok k očetovemu sercu; mi slišimo Zveličarja v danostjo moliti.

Če Boga prosimo, da bi nas rešil britkost, moramo pomisliti, da ima ta molitev svoje korenine v naternem nagnjenji, v sercu, ki se terpljenja boji. Če tedaj serce zdihuje: „Reši me, o Gospod! — Vzemi ta kelih od mene! — Uslihi me!“ mora tudi višja natora človekova, kjer vlada razumna volja, klicati: „Če je tvoja volja in meni v zveličanje!“ Sicer polovičarski človek le polovičarsko moli.

To nam predočuje terpeči Zveličar v Getzemani s svojo molitvijo: „Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene; pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ Kristjani! ta izrek nam odkriva

ne kacega nasprotja volje Jezusove in Očeta nebeškega, ampak sveto soglasje. Kar Jezus v molitvi imenuje svojo voljo, to je natorno nagnenje, ki se boji terpljenja; njegova prava, razumna, višja volja, ta se ravna po volji božji. Kar je po natornem redu mogoče, stoji kot nemogoče pred njim, če je Očetova volja, in božjemu redu nasprotno. Naj se zgodi — to je izraz njegove prave višje volje, — naj se zgodi, ne moja, ampak tvoja volja!

Tukaj, predragi, nam daje Kristus najlepši zgled kerščanskega samozatajevanja, katero je on učil in zapovedal; ker glejte! voljo z voljo premagati in pred Gospoda zvezano položiti, to je samozatajevanje v popolnosti. Iz serca zdihniti in z zatajevanjem notranjih želj moliti: Moja volja je, o Gospod, da se moja volja ne zgodi, ampak tvoja, — to je kerščansko zatajevanje.

Tako vidimo, kako je vdanost v molitvi najlepši sad kerščanskega zatajevanja. Vdanost pa je tudi najlepša krona molitve sama, ker jo mora ona skleniti, dokončati in venčati. Ker, če kliče serce: „Reši me, o Gospod!“ in volja k temu pristavi: a tvoja volja naj se zgodi!“ potem molita serce in volja, potem moli popolni človek popolno molitev.

11. Tako, kristjani, moramo mi že iz dolžnosti moliti, ker je Bog naš Gospod in božja volja mora biti naša postava, tako pa tudi lahko molimo z zaupanjem, ker je Bog naš Oče.

In kakošen Oče! ki nam najbolj nježno ljubezen zvesto ohranja skozi sleherno starost po obljubi prerokovi: „Do starosti sem vam jes ravno tisti in do sivih las vas bom nosil; jes sem to delal in bom še dalje delal; jes vas bom nosil in rešil.“ (Iz. 46, 4.) O v naročji takega očeta lahko počivamo ter se damo nesti, kamur koli hoče.

Toda mi se res obnašamo, kakor otroci; če nam vselej z rožicami ne postelje, če nas reva tlači, — pa tarnamo, vekamo, prosimo, naj nas hitro prestavi v milejše okoljščine. Le pomisli ti, duša kerščanska, kako ti ihtiš, zdihuješ, jokaš, roke vihtiš, moliš, kedar tvoj dragi mož, — žena, — ljubljeni otrok — oče, — prijatelj — prijateljica — v bolečini derhta in umira, kako prosiš, da bi Bog odvezel ta kelih od tebe — — toda, ali posnemaš svojega Zveličarja na oljski gori, da bi se vdala volji Očeta nebeškega? Ti misliš, da moraš koj in gotovo uslišana biti, ko te je obiskala britkost — pa Oče še svojega ljubega Sinu ni uslišal, temuč ga po kratkem potolaženji angeljevem prepustil v grozovito smert, ker je to zahteval blagor človeštva. Glej Sin božji je vedno spolnoval voljo svojega Očeta in tudi zdaj na zadnje; ti pa se nisi zmenil v srečnih dnevih za njegove postave, ti nisi hotel slišati o molitvi, ti imaš toliko grehov na vesti . . . in zdaj, ko ti voda teče v gerlo, ihtiš, moliš . . . in hočeš koj doseči svoj namen. Kje je otroška vdanost? to je gerda sebičnost — prej nisi poznal dobrega Očeta in zdaj tirjaš vse od njega.

O ko bi mogli mi gledati z njegovimi očmi, ko bi mogli spoznati, kaj nam je v zveličanje, bi ga rajši prosili, naj nas nese ter položi med ternje terpljenja, katero si je slednjič izvolil tudi Jezus na oljski gori. Mi bi storili, kakor tisti pobožni mož, o katerem pravljica piše: Sključen na vseh udih prosi svoje domače, naj ga nesó na grob sv. Tomaža, kterega je posebno častil. Nesli so ga in on moli dolgo in goreče za ozdravljenje; in glej! res se brez podpore zdrav verne na dom. Pa komaj je doma se mu vzbudi misel: Kaj pa? če bi mi ne bilo zdravje, temuč bolezen v zveličanje? — In zopet jih prosi, naj ga spremljajo na grob svetnikov in tu moli, naj se mu verne terpljenje, ako je to v njegov dušni blagor, ako je to volja božja. In glej! zopet ga nesó vsega sključenega, kakor je popred bil, na dom.

Akoravno se mi, preljubi moji! tako visoko povzdigniti ne moremo, eno vendar lahko dosežemo. Če tedaj kliče tvoje serce: „Reši me, o Gospod!“ mora koj volja pristaviti: „Ako je tvoja sv. volja.“ Potem še le moli ves človek, s srcem in voljo, popolno molitev. In ker mora na tak način vdanost v voljo božjo molitev v bridkosti skleniti, dokončati in venčati, zato sem rekel: Vdanost mora kot tretja spremljevalka iti za njo, zato, da bi molitev tudi svoj cilj našla.

Sklep.

12. Tako, dragi moji nam je bila danes oljska gora šola molitve,¹ in nas je terpeči Zveličar v Getzemani molitve v terpljenji, in ker je vsa zemlja le solzna dolina, vse življenje tedaj polno britkost, tudi molitve v življenji (sploh) učil. V duhu smo bili v začetku premišljevanja stopili k njemu ter ga prosili: „Gospod, uči nas moliti!“ In glej! Na kolena se zgrudi in na svoj obraz; on moli vdruči, moli vtretjič, ter reče: Oče, tvoja volja naj se zgodi! in s svojim zgledom kliče mili Jezus z oljske gore vsemu kerščanstvu: „Tako molite!“ — In tako zapustimo zdaj to šolo z omehčanim srcem, s sv. sklepom, ki je bil zapopadek perve postne pridige: V vseh britkosti in potrebah pošiljajmo iz te solzne doline svojo molitev k nebeškemu Očetu; da pa najde pot k božjemu sercu, dajmo jej tri sv. spremljevalke; te naj bodo ponižnost, stanovitnost in vdanost. Ponižnost naj gre pred njo, da bo pravo pot iskala; stanovitnost naj gre ž njo ob strani zraven, da jo bo podpirala na poti; vdanost naj gre za njo, da bo svoj cilj našla.

Tako tedaj pošljemo zdaj in za naprej svojo molitev. O romaj srečno, ti sv. popotnica; našla bodeš pot; našla boš tudi vhod v serce očetovo! In ti se boš — mi terdno zaupamo — vernila z

¹ Ex maxima pacts cf. Costa: Dem Herzen Jesu! pg. 148—162.

angeljem tolažbe, ki bo od Očeta nebeškega prinesel zlatobliščeč listek, na katerem je zapisan: „Njegov usmiljeni Amen.“

II. postna pridiga.

Spomin sv. ternjeve krona G. N. J. K. — Pro festo spineae Coronae D. N. J. C.

(Ternjeva krona — in njen skrivnostni pomen.)

„Pridite, hčere sijonske, in poglejte kralja Salomona s krono, s katero ga je kronala njegova mati dan njegovega zaročenja!“ (Vis. pes. 3, 11.)

V o d.

1. Te besede nas spominjajo na sijajne slovesnosti, ki so se veršile ob zaročitvi mladstnega, od njegovega ljudstva serčno ljubljene kralja Salomona. Ob tem radostnem dnevu kralj ni zasedel svojega prestola, ni djal znamenj kraljevske časti nase; temuč ozaljšan z ženitvanskim vencem, ktere ga mu je mati Betzabe položila na glavo, in obdan s krasnim, zlatovezanim plaščem — tako stopi kraljevi ženin pred vriskajoče ljudstvo, ki ne more nehati mu srečo voščiti ter svojo vdanost razodevati.

Pa kako, me bote vprašali, stoji ta sijajni dan Salomonove ženitve v zvezi s skrivnostmi, ki smo jih sklenili v postnem času premišljevat? Ali nas danes pridigar, si bote mislili, popelje na goro Tabor, kjer se je po današnjem evangelji Kristus Gospod pred tremi svojimi ljubljenci Petrom, Jakopom in Janezom v sijajnem blesku in nebeškem žaru med Mojzesom in Elijem pokazal ter tako razodel svoje božanstvo? — O ne! ni poveljani, temuč terpeči Zveličar predmet našega premišljevanja — gledati ga moramo kot kralja; pa ne s častjo in slavo obdanega, ampak vsega razmesarjenega, okervavljenega in s ternjem kronanega.

2. Zato kliče sv. cerkev svojim hčeram, dušam kerščanskim: Pridite, hčere sijonske, iz tesnih izb svojih pozemeljskih prizadevanj, in glejte v luči sv. vere nebeškega Salomona „kralja miru in večnosti“, ki je v svojem včlovečenju zaročitev božjo s človeško natoro obhajal¹ in ktere ga je njegova mačeha, t. j. judovska shodnica grozovito kronala s ternjevo krono in sramotivno zaljšala s kervavim plaščem! In ali nima sv. cerkev pravice svoje otroke k premišljevanju kervavečega Zveličarja opominjati? Saj je ravno ona deviška nevesta tega nebeškega ženina. Saj je ravno ta nebeški Salomon

¹ Cf. Sv. pismo III. zv. str. 443 nota 22.

v ženitovanjski ozališavi svoje ternjeve krone in kervavega plajšča njo snubil za svojo nevesto. In tudi v tem kinču bolečin in ljubezni ostane pri njej vse dni do konca sveta. — Pa ob tem dnevu snubi on tudi nas, otroke njegove cerkve, da bi bili tudi mi deležni njegove ljubezni, saj hoče on sam biti ženin naših duš.

3. Zato nam sv. cerkev predočuje okervanljenega ženina v velikem osramotenju. Ona tako rekoč privzdigne škerlatni plajč, viseč ob ramah Zveličarjevih, ter kazaje na razbičano telo in s ternjem kronano glavo kliče s Pilatom: „Ecce homo! Glejte človeka!“ Glejte razmesarjenega, s ternjem kronanega Zveličarja! Da bi si bolj globoko to podobo vtisnili v spomin in serce, je cerkev vpeljala praznik „sv. ternjeve krone N. G. J. K.“, ki se obhaja prvi postni petek s posebnimi mešnimi in drugimi cerkvenimi molitvami. Nastal je pa ta praznik takrat, ko so se v 13. stoletju ternjeva krona in nekaj časa v Carigradu hranili, po sv. Ludoviku, francoskem kralju, prenesli v Pariz¹ in se tamkaj visoko časté.

Ker nam sv. cerkev v začetku dotične meše zakliče: Pridite... (ut supra), zato se podajmo v duhu v Pilatovo dvorišče, da bomo videli svojega kronanega kralja, kterega je tudi Pilat pokazal rekoč: Ecce homo! Premišljujmo torej:

- a) ternjevo kronanje,
- b) njegov skrivnostni pomen.

Nadaljujem v imenu kronanega Jezusa.

I. del.

4. Znano vam je, predragi kristjani! da imamo skoro za vse dogodbe v Jezusovem življenju — posebno pa v terplenju velikoposebne predpodobe že v starem zakonu. Tako tudi za ternjevo kronanje N. G. J. K.

a) V bukvah Sodnikov (9, 9—15) se bere, kako so se nekdanj drevesa zbrala, da bi si kralja izvolila. Ko so se po versti oljka in figovo drevo in vinska terta izvolitvi odpovedale, so vsa drevesa rekla ternjevemu germu: „Pridi in gospoduj nad nami! Ta pa jim odgovori: Ako me zares kralja postavite, pridite in počivajte pod mojo senco!“ Kar se tu v priliki pripoveduje, to je popolna resnica postalo takrat, ko je Kristus pripustil, da se je ternjeva krona na njegovo sv. glavo pritisnila, in je on nekoristni ternjevi germ s tem požlahtnil, da ga je povzdignil med orodje svojega terpljenja.

b) Žertva za grehe sveta, Kristus Gospod, predpodooben v tistem ovnu, kterega je Abraham na gori Moriji zagledal za roge med ternjem tičati in kterega je mesto svojega sina Izaka da-

¹ Maria Rosenkranzkönigin von S. Knoll. Regensburg 1859 p. 274.

roval, je tudi obdan od ternja, ki je po prekletstvu božjem na zemlji začelo rasti vsled storjenega greha Adamovega (Gen. 3, 18.), zato, da bi zlomil želo grešnega ternja v naših srcih.

c) Goreč ternjev germ nove verste se tudi nam pokaže; Bog sam, žareč ljubezni do nas, se obleče s človeško natoro in nosi ternjevo krono. Zato hočemo v duhu tudi mi tjekaj iti ter z Mozesom „pogledati to veliko prikazen, zakaj da germ ne zgori.“ (II. Moz. 3, 3.) Saj nas opominja sv. pismo s prejšnjimi besedami: „Pridite, hčere sijonske, (duše kerščanske!) poglejte kralja Salomona, t. j. včlovečenega Sinu božjega, s krono, s katero ga je kronala njegova mati dan njegovega zaročenja!“

5. Kako se je veršilo tedaj kronanje Sinu božjega? Ali ima tudi Jezus vsa znamenja kraljevske časti in oblasti na sebi? Oh grozovitost človeška si je izmislila tudi to! Kralji in cesarji nosijo škerlat in krono in žezlo ter prejemajo od svojih podložnikov počeščenje in vdanost. Vse to je moral naš Gospod Zveličar med zasmehovanjem in sramotenjem prejeti.

a) Po strašnem, grozovitem bičanju, s katerim je bilo Jezusovo sv. Telo tako razmesarjeno, da se je iz tisoč ran cedila njegova kri, neusmiljeni rabeljni še niso bili nasiteni. Še dalje se hočejo norčevati z raztepenim Zveličarjem ter ga kot smešnega kralja judovskega kronati v dvorišči sodne hiše Pilatove. — Pervi obred, kedar se ima kralj kronati je ta, da mu navadno obleko odvzamejo in ga potem s kraljevskim škerlatom oblečejo. Tako so tudi Jezusu po spričevanju sv. Matevža (27, 28.) njegova oblačila slekli. Glejte zopet grozovitega djanja! Spodnja obleka Kristusova se je bila že kervavečih ran prijela in zdaj jo neusmiljeno tergajo ž njega, da se mu zopet vse rane ponové in na vsem životu zopet kervavi. Tako mora nedolžni Jezus nag stati pred nesramno trumo vojščakov (Mark. 15, 16.) In zdaj prinesó star obnošen, rudečkast plajšč, kakor so ga vojščaki nosili, ter mu ga med zasmehovanjem ogernejo okoli ram; ta mu naj nadomestuje kraljevi škerlat. Ta rudečkasti plajšč segel mu je komaj do kolen; in tak stoji Kristus pred njimi v zasmeh.

b) Pa kralj se mora vsteti na prestol, da bo slovesno krono dobil na glavo. Na kos okroglega stebra se mora tudi Jezus vsteti. Na tem merzlem kamnu sedi zdaj kralj časti, ki je od vekomaj sedel na tronu božjega veličastva; tu trepetaje čaka, kaj bodo še ž njim počenjali. Kdo je še kdaj slišal od začetka sveta, da bi se človek s ternjem kronal? In rabeljni vidivši, da Kristusova glava še ni tako ranjena kot drugi žiyot, sklenejo tudi to grozovito raniti. Zato spletó iz ternja, kakoršno v jutrovih deželah pogosto v velikih germih raste, veliko krono in sicer tako, da so bili terdi ostri terni večinoma obrnjeni navzdol, da bi toliko bolj ranili Kristusovo glavo. Kerščanska duša, pomisli, kako se je moglo zgroziti Jezusovo serce, ko je to strašno krono zagledal ter vedel, da bo pri

kronanji neizrekljivo terpel, kakor poprej pri bičanji! — In glej! s krohotom se pridervé kervoželjni rabeljni, vzdignejo to ternjevo krono ter jo Jezusu potisnejo na njegovo sv. glavo tako globoko, da so terni ne samo kožo, ampak tudi črepinjo, čelo in senci prebadali. Tu se vlije sv. kri iz ranjene glave curkoma črez čelo, nos, usta, lica, vrat in lase; kakor je Mati božja sv. Brigiti razodela rekoč: „Ternjeva krona je tako strašno presveto glavo mojega Sinu prebodla, da je njegova sv. kri na njegovo brado in v njegova ušesa tekla; da so od doli tekoče kervi bile njegove oči polne in otemnene.“¹

Kako grozovita je bila ta bolečina, si človek še misliti ne more. Ako se tebi samo en ternek zabode v roko ali nogo, kako te zaboli, kako hitro ga skušáš izdreti, da bi se ne ognučil ter ti večje rane ne napravil! Jezusu pa se ni zaderl v glavo samo en tern in samo za nekaj časa; temuč dva in sedemdeset ternov, kakor pravi sv. Vincenc Fererski² ostrih in dolgih, nalašč navzdol obrnjenih, je prebadalo sv. glavo. Zato pravi sv. Lavrenc Justinijan: „da se je Gospoda po ternjevem kronanji tako velika bolečina polastila, da bi bil moral umreti, ako bi njegovo božanstvo ne bilo njegovega človeštva obderžalo in obvarovalo zato, da bi bil še večje reči terpel.“ Duša kerščanska! ako to premišljuješ, ali se ne bo zgrozilo tvoje serce?

e) Pa še tretjega znamenja manjka temu kralju bolečin, namreč kraljevega žezla. Zato mu hudobneži koj potisnejo v roko terst, znamenje slabosti in onemoglosti, da bi s tem pokazali, kako slaboten, ničeven in zaničljiv kralj da je Kristus.

d) In zdaj je Sin božji obdan z znamenji kraljevske oblasti, zato ga surova druhal zdaj še kot kralja zaničuje in zasramuje. Zdaj se mu zaničljivo poklanjajo, kakor se ljudje priklanjajo pred svojim kraljem. Zapored poklekujejo pred njega ter ga zasmehujejo rekoč: „Zdrav bodi kralj judovski!“ (Mat. 27, 29.) In ko Jezus po vsem zasmehu in pačenji rabeljuov ostane vendar krotek, so še bolj serditi na njega; zato ga sujejo z dlanmi, ga bijejo v obraz, pljujejo vanj, mu vzamejo terst ter ga neusmiljeno tolčejo po glavi, (Mat. 27, 34.) tako da se mu terni še bolj zasadijo va-njo ter mu delajo nove nepopisljive bolečine.

Vse to se je zgodilo, da so se dopolnila prerokovanja: „Od podplatov pa do temena ga ni zdravega uda na njem. (Iz. 1. 16.) Krono ozaljšave sem ti djal na glavo . . . in tako si dosegel kraljestvo.“ (Eceh. 16, 12. 13.)

6. Ko so se vojaki in beriči naveličali Jezusa zasmehovati in zaničevati, so ga tako kronanega vlekli pred Pilata. Cesarjev namestnik je kar ostermel, ko je zagledal tako grozovito izdelanega in osmešenega Jezusa ter si je mislil, da se ga bodo Judje, ako ga v

¹ Življ. Kristusovo. Izdala Moh. dr. II. zv. str. 216. ² I. c. str. 217.

tako revnem stanu gledajo, gotovo usmilili. Zato je sklenil ga ljudstvu pokazati. Sv. Janez (19, 4.) piše o tem: „Pilat je tedaj zopet venkaj šel, in jim rekel: Glejte, pripeljem ga vam venkaj, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice.“ Na njegovo povelje pripeljejo Kristusa ter ga na očitnem, visokem mestu izpostavijo pred vsem ljudstvom. Nedolžni Jezus tu stoji ves potert in osramoten med rabeljni; ternjevo krono ima na glavi, na svojih plečih škerlatast plajšč, v svoji roki terst namesti kraljeve palice in z vervmi je zvezan, kakor hudodelnik. O nebesa, kako ste mogle gledati svojega Gospoda tako ponižanega in osramotenega!

Zdi se, kakor bi Pilat sam od zavzetja in pomilovanja na Kristusa kazaje ne bil mogel izreči druge besede kot: „Ecce homo! — Glejte, kakošen človek!“ Glejte ga, saj je iz vašega naroda, vaše kervi, vaše vere — saj ni več podoben človeku; imejte vendar usmiljenje ž njim! Ali zaslepljena druhal je kričala: Križaj ga, križaj ga! (Jan. 19, c.)

Ako si predočimo ves ta prizor ter slišimo besedo: Ecce homo, ki jih je takrat Pilat govoril, nas morajo v serce presuniti. Kerščanska umetnost je že od nekdaž tisti trenutek, ko je Pilat Kristusa ljudstvu kazal, predstavljala v podobah, ki se imenujejo Ecce homo ali Kristus s ternjevo krono. Mnogokrat smo že videli take podobe, sami jih imamo morda v svojih sobah; ali smo pa tudi že resno pomislili, kako in zakaj je terpeči Zveličar tak, zakaj nosi ternjevo krono na glavi, na plečih škerlatast plajšč in terst v rokah, zakaj s kervavosolznimi očmi milo gleda na nas?

II. d e l.

7. Čujmo v nekolikošno pojasnenje nasledno povest! V Florenci na Laškem ste živele dve osebi v neki tesni ulici v nasprotnih hišah pa tako blizo, da ste ena drugi skozi okno mogle videti v stanovanje. V enem je prebival častitljiv duhoven Hipolit Galeatin, ki je bil sploh v sluhu svetosti; v drugem pa lahkomisljena gospica, ki je bila zelo ničemurna ter se po cele ure pred zerkalom lepotičila, zato da bi bolj svetu dopadla. Dušna reva te posvetnice je zelo šla k sercu skerbnemu duhovnu, zato misli, kako bi jo rešil. Imel je pa pri svojem oknu lepo podobo terpečega Zveličarja, kako je s ternjem kronan in s škerlatastim plajščem ogerujen ter poln kervavih ran. To podobo terpeče ljubezni je mnogokrat opazoval ter se v svojih bogoljubnih sklepih uterjeval.

Kaj neki ta duhoven, že star mož, počenja — si misli posvetna gospica —, da vsak dan tolikrat stoji pred svojim zerkalom ter se v njem ogleduje? Pač je smešno, če je še sivolasi starec tako ničemuren, da se tolikrat ogleduje; to mora kako čudodelno zerkalo biti. Vendar si ga moram enkrat ogledati! Necega dne se poda s tem namenom k dotičnemu duhovnu. „Bog z vami, gospica, kaj

neki vas k meni pripelje?“ „Častitljivi gospod! kakor veste, stanujem tam-le ravno nasproti vaši sobi in semtolikrat zapazila, da se večkrat čez dan v zerkalo ogledujete, to mora kaj posebnega biti. Bi-li ga ne hotli tudi meni pokazati?“ Iz serca rad, draga gospica — povzame duhoven, ki je komaj čakal te priložnosti —, le stopite v mojo sobico ter se dobro oglejte va-nj, morda vam natanjčnije pokaže, kakor pa vaše.“ Rekši jo pelje v drugo sobico proti oknu, kjer je ona menila najti zerkalo, potegne preprogo stran in glej! na steni visi umetno slikana, pretresljiva podoba: Ecce homo, s ternjem kronanega Jezusa.

Kakor od bliska zadeta obstoji posvetnica in prestrašena pri tem pogledu obmolči. „Glej, moja hči — povzame duhoven — to je moje zerkalo.“ V tem se vsak dan ogledujem ter natanjko spoznam svojo podobo. Tu vsak dan vidim, da jes tolike ljubezni nisem vreden. — Ozri se tudi ti, hči moja, v to zerkalo! Glej svojega Gospoda, kaj ti govori: Hči moja, zavoljo tebe sem nosil ternjevo krono, da bi te grehov rešil; in ti svojo glavo z ničemurno šušmarijo obdajaš, da bi se grehu v naročje podala. Kri teče po mojem obličju, da bi tebe oprala grehov; in ti se lepotičiš po licih, da bi oskrunila podobo božjo, ki ti jo je nebeški Oče vtisnil. Glej moje lase, s kervjo in pljunki so vsi onesnaženi; in ti svoje kite mazliš z dišavami. In svoje svilnate obleke primeri z mojim sramotivnim plajščem, kterege so ogernili krog ranjenega telesa! Kako se to vjema? Glej, kaj si tudi ti iz mene naredila!“

In žarek milosti posveti iz obličja terpečega Jezusa v njeno serce; zgrudi se na kolena, oči se porosijo s solzami in od tiste ure slovo da ničemurnemu življenju.

8. Ecce homo — podoba je bila res zveličalno zerkalo te posvetnice, ecce homo „s ternjem kronani Jezus“ mora biti tudi naše ogledalo.

Zato s Pilatom zakličem: „Ecce homo! Glej človek! kaj to pomenja? Zakaj se da kralj večnega veličastva kot smešen kralj zasramovati? Kristjani moji! Zveličar ni ničesar terpel, kar bi ne imelo v sebi globoke skrivnosti. Zakaj tedaj se je Gospod po grozovitem bičanju še z bodečimi terni dal kronati? Na to pa nam odgovori sv. Krizostom: „Tudi to muko je hotel prestati, o kristjan, da bi ne bilo nobenega uda njegovega sv. telesa, s katerim bi ne bil za-te terpel.“ Sv. Jeronim pa pravi: „On je hotel, zato da bi zemljo rešil prekletstva, ktero jo je bilo zadelo, in da bi tebe z milostjo in s častjo kronal.“ Kako to? Glejte človek je bil v raji s častjo in slavo obdan, le malo pod angelje postavljen (ps. 8.), bil je krona in kralj vsega stvarstva. Pa človek, ko je bil v časti tega ni razumel (ps. 48, 13.) — on se je izneveril svojemu Stvarniku, ter po grehu svojo krono zapravlil. Zato je prišlo zažugano prekletstvo čez-nj, ker Gospod je govoril. (Gen. 3, 17.) „Zemlja bodi prekleta zavoljo tebe, ternje in osat ti bo rodila!“ Ja, ta obsodba

se je spolnila, ker s prekletstvom obložena zemlja je rodila ternje za krono Zveličarjevo. Sin božji je stopil na zemljo, da bi prekletstvo odvezel, zato vzame od nje ternje, ga posadi na svojo glavo, da bi ga posvetil in tisto kazen uničil. — Gospod je nekda v lepi priliki govoril, kako osodo da ima seme božje besede ter rekel: da ga je nekaj padlo na pot, drugo pa je padlo med ternje (Luk. 8, 7.) — pa glejte, on sam je tista Beseda božja, o kateri apostelj govori: In principio erat Verbum . . . V začetku je bila Beseda . . . in Beseda je meso postala in med nami prebivala“ (Jan. 1, 1.); pa ozrite se kristjani v dvorišče Pilatovo in glejte, tukaj je Beseda božja res popolnoma med ternje padla.

8. Da pa bomo skrivnost ljubezni božje v ternjevem kronanji še bolj spoznali, pokličimo si v spomin besedo aposteljnovo (Gal. 6. 8.): „Kar človek seje, to bo tudi žet.“ Navadno se zgodi tako.

Ali pri Jezusu vidimo nasprotno; on je pšenico sejal, pa je žet ternje. O kako dobro seme božjega nauka je sejal, kako je serce svojih poslušalcev z resnico krepčal, z modrostjo razsvitljeval, povsod blagoslov delil in svoje ljudstvo z dobrotami obsipal — in vendar sme s prerokom (Iz. 5, 4.) tožiti: „Kaj naj bi bil imel storiti svojemu vinogradu in nisem storil? Ko sem čakal, da bi grozdje rodil, zakaj je pa viniko ternje obrodil? Kaka setev in potem kaka žetev!

Kaj pa smo mi sejali, kaj sejejo ljudje? Njih setev so grehi, poboji, umori, nečistovanja, prešestva, božji ropi, tatvine, goljuhje, odertije, zatiranje ubožcev, ošabnost, prešernost, kreg, sovraštva, brezbožnost . . . to sejejo ljudje; po tem takem bi morali tudi sadove tega žeti, t. j. bolečino; ker tisti ki britkosti sejejo, naj jih tudi žanjejo. (Job. 4, 8.) Nam tedaj veljajo terni bolečine, terni kazni, terni terpljenja; pa ne nedolžnemu Jezusu, kateri je le dobro seme sejal na svojo njivo; njemu se ne spodobi ternjeva krona, temuč krona veličastva. Pa usmiljeni Zveličar je hotel naše terne žeti, zato da bi mi bili brez ternja, on je hotel biti s ternjem kronan zato, da bi bili mi venčani s krono pravice.

10. Iu zakaj toliko sramotenje v rudečem plajšču in terst v rokah; zakaj se mu posmehujejo in poklekujejo pred njim, kakor pred svojim kraljem?

Glejte! človek, kralj stvarjenja, se je bil tudi s svojim padcem naredil smešnega kralja. Hotel se je Bogu enacega storiti, pa se je s svojo ošabnostjo pred vsem stvarstvom le osmešil. Od takrat ga je obdajal škerlatni plajšč grešnega dolga, od takrat nosi terst omahljive volje, terst raznih strast, ki ga sem ter tje dervijo kakor vihar. Zemlja mu še takrat, ko mu ponuja duhteče rože, med njimi daje bodečega ternja. Vse stvari in živali se mu zoperstavljajo, da jih težko kroti, vsa truma vstarih reči svojega navideznega kralja zasmehuje, kakor bi mu hotela klicati: Ecce homo! Glej človek, kaj si po grehu postal!

Toda usmiljeni Zveličar je človeka k njegovi prvotni časti zopet povzdignil. Zato prenaša vse sramotenje; on se da oger-niti z rudečim plajščem pregrehe in da tebi, o kristjan, za to belo oblačilo gnade božje, božjega detinstva; on nosi terst slabosti in omahljivosti, in podeli krepost in svetost tvoji volji, da bi za-mogel vladati nad slabim nagnenjem ter tako uživati prostost otrok božjih. Po tolikem, prostovoljno prenašanem zasramovanju je Sin božji povzdignil zopet človeka k dostojni časti. — — Pa kakor se je Kristusu ternjeva krona spremenila v krono veličastva; tako oljubi on tudi tistim, ki bodo tu po njegovih stopnjah hodili, bliščeč venec nebeški.

11. Takrat se ve da, ko je Zveličar še v dvoru Pilatovem stal, ni mogel še nihče skozi temno zavezo sramote, ki je veličastvo Sinu božjega zakrivala, gledati in spoznati ljubezni, ki ga je nagnila ravno takim mukam se podvreči.

Zdaj pa, ko smo razsvetljeni po sv. veri, gledajo veliki in mali, vladarji in podložni, srečni in nesrečni, zdravi in bolni ne samo s serčnim ginenjem, nego tudi s tolažbo in upanjem na ovenčano Jagnje v Jeruzalemu, ki se da v mesnico peljati.

K Zveličarju, s ternjem kronanemu, povzdiguje svoje roke sv. Oče papež, dobro vedoč, da takrat, ko prejme trojno krono na glavo za vladanje sv. cerkve, nastopi tudi težko ternjevo pot. Da mu tudi v najvišji časti preganjanja, sovraštva, obrekovanja in poniževanja ne bo manjkalo od brezvercev in lastnih neubogljivih otrok, to dobro ve. In zato mu pogled na kronanega Jezusa vliva novo moč in tolažbo.

K Zveličarju, s ternjem kronanemu, se ozirajo vladarji, ki se še zavedajo svojega kerščanstva in Kristusa spoznavajo za svojega kralja. Ako jih teži zlata krona, se k njemu zatekajo za pomoč in polajšavo. Da, svoje krone in žezla pokladajo pred kronanim Zveličarjem. Iz spoštovanja in češčenja kronanega Jezusa ni hotel Bogomir Buljonski, ko so ga križarji po osvoboditvi sv. dežele iz rok nevernikov za prvega kralja Jeruzalemskega izvolili, na tistem kraji, kjer je Zveličar ternjevo krono nosil, položiti si na glavo krone. — Mogočni cesar Karol V. je iz ljubezni do kronanega Jezusa odložil svojo krono, žezlo in kraljevi plajšč, da bi v tistem samostanu v bolj priprosti obleki zamogel več storiti za svojo dušo, za katero je Zveličar toliko terpel, kakor pa mu je to bilo moči na sijajnem prestolu.

K Zveličarju, s ternjem kronanemu se obračajo duhovni nove zaveze, da bi tolažbo in pogum zadobili kakor delavci v vinogradu Gospodovem. Ternjeva krona Zveličarjeva jim kliče, naj se nikar ne preplašijo, ako seme božje besede, ki ga sejejo, tudi sem ter tje pada med ternje in se zaduši, saj se je Mojstru tudi tako godilo. Naj se jim tudi roga in posmehuje spačeni svet, naj jih zaničuje, saj je divja druhal ž njihovim učenikom tudi tako

počenjala ter ga hotela v očeh človeštva popolnoma uničiti — a koj pri ustajenji je zmagala resnica in zaničevani Kristus je prejel krono veličastva. Tako bo tudi resnični nauk sv. vere, ko bo Bog za primerno spoznal, obhajal svoj zmagovavni dan.

In koliko tolažbo zajemljejo dušni in telesni nesrečnejši, če vidijo Zveličarja vsega okervavljenega in s ternjem kronanega pred seboj stopati! Ne bojte se, jim kliče. To kar rani vaše noge, so le majhni ternki, to so le odlomki moje krone, velike terne sem jes sam zbral ter jih nosim mesto vas. „Saj sem jes dobri pastir.“ Nisem se vstrašil, zgubljeno ovco iz srede ternja, v katero se je bila zapletla, rešiti. Glejte, vi ubogi grešniki, ki še zdaj tavate okrog po puščavi smertne sence, znamenje moje ljubezni do vas na moji glavi!

K Zveličarju, s ternjem kronanemu, se zatekajo vse bogoljubne duše; zakaj le tu je prava vinska terta, ki za poživljenje rodi žlahtne vinske kapljice — dragoceno sv. Kri, od ktere če kdo pije, bo živel vekomaj. (Jan. 6, 55.)

Sklep.

12. Kaj nam je torej storiti? Ko smo videli v duhu ternjevo kronanje svojega Gospoda Zveličarja in spoznali pomen grozovitih muk in sramotenj, ki jih je imel pri tem prestati: ali ne bomo ginjeni v svojem sercu ali ne bomo Jezusa prijateljski pomilovali? Ali ne bomo mari še za naprej rili med surovo druhal na Pilatovem dvorišču ter ga zasmehovali, ali bomo z zaslepljenim in terdovatnim judovskim ljudstvom pri pogledu: Ecce homo! še kličali: Proč ž njim, križaj ga! Saj ti grešnik grešnica, nič drugega ne delaš, kakor na novo s ternjem kronaš nedolžnega Jezusa, ko smertne grehe doprinašaš. Pa pogledjte jih toliko kristjanov, ki svojega kralja vnovič kronajo in zasmehujejo! Kaj delaš ti drugega, kakor da sramotni plajšče Jezusu ogrinjaš, ko se n. pr. napravljajš za pustne norčije ter svoje telo oblečeš v nespodobno odejo, da si v zasmeh vsem pametnim ljudem! Kaj delaš ti, ki takrat kot nor dirjaš po ulicah z metljo ali gorjačo v roci, kakor da sramožljivemu Jezusu terst potikaš v roke ter ga neusmiljeno vdrihaš po glavi! Kaj delaš ti posvetnica, ko se z mazili lišpaš po obrazu in po laseh, ko vpletaš rožice v svoje kite, kakor da pljuješ v sv. obličje Zveličarjevo, da ga s pestmi biješ v lica, da mu pleteš ternjevi venec ter ga potiskaš v njegove lase! Kaj delaš ti gosposka lišpavost, ki se ničemurno oblačiš, in morda še ne zakrivaš vseh udov, temuč kažeš sem ter tje nagoto? Ti tergaš sv. oblačilo Jezusovo s telesa, da se mu nove rane naredé in s svojo svilnato obleko ogrinjaš rudeči plajšče okrog Jezusovih ramen! In kaj vse se še pri in po razuzdanih veselicah ne zgodi. Kako razuzdanci z nesramnim kvantanjem pljujejo v Zveličarjev obraz, kako ga z grehi tolčejo? In ti

mladeneč, ti ženin; ti dekle, ti nevesta prideš ozaljšan s šopkom na persih in za klobukom; z vencem v roki in na glavi celo tječaj pred oltar — ko sta devištva vence že zdavnej zapravila — ah ali ni to kakor bi se vidva še pred tabernakelnjom z Gospoda norčevala rekoč: Pozdravljen bodi kralj judovski! — — O pletejo ternjevo krono mladi in stari, možje in žene, bogati in revni — s svojimi grehi ter jo pokladajo Jezusu na glavo; ogrinjajo mu škerlatasti plajšč, ker z grehi omadežujejo svoje telo; dajejo mu terst v roke ter ga jemljejo in bijejo ž njim po glavi, ker vkljub obilni gnadi božji tako omahujejo v svojih dobrih sklepih, tolikrat zabredejo v prejšnje grehe nazaj! — —

Vaša ostrašena serca mi odgovarjajo: Ne tako več z nami biti ne sme! S sv. Katarino Sijensko vzemimo tudi mi ternjevo krono ter si jo potisnimo na glavo, da se bomo pokorili za svoje grehe vse dni svojega življenja. Pred tebo o nedolžni, s ternjem kronani Jezus, se zgrudimo na kolena ter kličemo: Gospod usmili se nas! Tvoji terni so ranili naše serce, naše duše. Glej našo žalost, naše solze. Naše duše se želijo s teboj zaročiti, bodi za naprej njih ženin! Tebi hočemo služiti, tebi zvesti ostati, tebe ljubiti. O sladki Jezus, kraljuj nad nami vekomaj! Amen.

III. postna pridiga.

Pro festo Lanceae et Clavorum D. N. J. C. — Spomin sulice in žebļev N. G. J. K.

(Pogled na sulico in žebļe.)

„Moje roke in moje noge so mi prebodli.
(Ps. 21, 17.) In eden vojakov je s sulico
njegovo stran odperl.“ (Jan. 19. 34.)

Vvod.

1. Drugi postni ali kvaterni petek obhaja sv. cerkev spomin „sulice in žebļev G. N. J. K.“ s posebno sv. mešo in drugimi duhovnimi molitvami, ki se ozirajo na te skrivnosti terpljenja Zveličarjevega. Papež Inocencij VI. piše¹ pri vpeljanji tega praznika tako-le: „Presveto terpljenje Odrešenika našega Gospoda Jezusa Kristusa se spodobi tako preslavljevati, da mi, tega terpljenja vse krivnosti in zasluženja naštevaje, tudi posamezna njegova zveličalna orodja častimo. In med temi je posebno to (orodje) omeniti, da je Zveličar sam, izdihnivši na križu že svojo dušo, pripustil s Sulico

¹ Cf. officium Lanc. et Clav. LL. II. Noct.

prebosti svojo stran, zato da bi se, po potokih kervi in vode od tu preteklih, ozališala edina in brezmadežna devica, sv. mati Cerkev, njegova nevesta . . . Ta (sulica) nam je stran samo odprva odperla sveta vrata nebeškega kraljestva . . . Pa tudi tisti sladki Žebliji, — s katerimi je bil Zveličar sam na križ pribit, in kateri niso samo smeli z brezmadežno kervjo biti poškopljeni, in težo nositi tolicege sv. bremena, ampak so tudi nam po svojih blagonosnih ranah toliko sladkost njegove božje ljubezni podelili, da so bile naše roke od grešnih vezi rešene in naše noge od smertnih zanj oprostene — se morajo pobožno častiti.“ In na dalje piše: „Tudi spoznamo za prav in primerno, da se za posamezna orodja britkega terpljenja in posebno v tistih krajih, kjer se hranijo, poseben praznik obhaja.“

2. In to stori sv. cerkev po vsej pravici. Zakaj če mi že tisto orodje vsi začudeni ogledujemo, ki ga je kak slaven vojskovodja nosil in ž njim zmagoval v vojskah, in ga potem v veden spomin hranimo, koliko bolj nam mora biti sveto in častljivo tisto orodje, katero je s Kristusom v kakoršnokoli zvezo prišlo, da ga je ali sam rabil, ali pa je drugim služilo pri njegovem mučenju in križanju! Tacih reči in orodij, ki so se rabile pri Jezusovem terpinčenju, se je do današnjega dne več ohranilo, in kristjani jih v tistih krajih, ki so tako srečni jih imeti, visoko časté. Tako se je sv. Sulica, s katero je bila stran Jezusova prebodena, in katero je bila sv. Helena v Jeruzalemu z drugimi dragimi svetinjami našla, konec šestega stoletja najprej hranila v Carigrajski cerkvi sv. Zofije. V 13. stoletju pa jo je Ludovik IX. francoski kralj za svoje kraljestvo z drugimi svetinjami pridobil ter v Parizu shranil. Kopje ali sulični drog pa je l. 1492 papež Inocenc VIII. za sv. Petra cerkev v Rimu prejel v dar od sultana Bajazeta. — Eden sv. Žeblijev se hrani v cerkvi sv. Križa v Rimu; enega je česki kralj Karol IV. izprosil za Prago;¹ eden se med drugimi svetinjami hrani v Treviru na Nemškem.²

3. Ker sv. cerkev sama z ravno imenovanim praznikom naše oči obrača na ta sv. orodja britkega terpljenja; zato ostanemo danes pri tem premišljevanju, da bi se spodbudili k toliko večjemu češčenju in spostovanju teh dragocenih svetinj našega odrešenja. Kolikor bolj bomo skrivnosti spoznali, toliko hvaležnejše bo naše serce usmilenemu Zveličarju. Zato se ozrimo:

a) na žeblje,

b) na sulico ter poslušajmo, kaj nam ta orodja oznanujejo.

I. del.

4. Bilo je v dnevih največje stiske izraeljskega rodu, ko je asirski vojskovodja Holofern šel zoper sv. ljudstvo, da se Ahior, vojvoda Amončanov, podstopi izvoljeno ljudstvo zagovarjati in ču-

¹ Cf. Maria Rosenkranzkönigin p. 388. 392. * Krist. življ. II. zv. str. 281.

dežno moč Izraelovega Boga oznanovati. Vsi imenitniki Holofernovi so se zbog tega nad njim razserdili ter ga sklenili umoriti. Na Holofernovo povelje so služabniki Ahiorja vjeli in so šli po planjavi . . . se uganili stran od gore, in so Ahiorja k drevesu za roke in noge privezali in so ga tako z vervmi zvezanega pustili. (Judit c. 5 et 6.)

Tu imamo — to ste koj uganili — predpodobo Jezusovega pribijanja na križ. Saj druga gora stoji pred našimi duhovnimi očmi, gora mertvaških glav — Golgota; drugo drevo stoji pripravljeno, obtesani les križa; in zopet je vojvoda, kralj judovski sam, Jezus Nazareški, ki blagor svojega ljudstva zagovarja in brani zoper sovražnika. In glej služabniki tega sovražnika, služabniki peklenškega Holoferna, ga zgrabijo ter privežejo k lesu križa, da, pribijejo mu z žebli na-nj roke in noge. — Izak nove zaveze dospel je zdaj z dervi na goro, daritev je pripravljena in žertva se začne. Na Golgoti že leži terdi križ, na ktereга se bo moralo nedolžno Jagnje vleči; že so tu veliki žebli, s katerimi bo prebodeno; že so tu kladva, ki jih bodo zabila. Najgroznejša skrivnost se prične. Evangelisti so jo zapisali samo s tremi besedami: „Et crucifixerunt eum — Križali so ga.“ (Mark. 15, 25.) Vsi prestrašeni po tem djanji molčijo, ker je toliko muko in ljubezen težko z besedami razodeti. Kako se je to veršilo — so si milili — naj si vsak, ki v Jezusa veruje, ga ljubi in miluje, ki hoče rasti v ljubezni do Jezusa, sam predstavlja in v sercu občuti.

5. Pojdi tedaj, kerščanska duša! z menoj na Kalvarijo in oglejva si to pribijanje Jezusovo na križ, ki se doverši v treh djanjih.

a) Jezusa veržejo rabeljni na križ. Zveličar je hotel, križ pred seboj zagledavši, poljubiti ga ter sam svoje roke rado-voljno raztegniti. A neusmiljeni rabeljni pahnejo slečenega Jezusa na križ, da bi ga pribijali. In Jezus molči. Kdo se ne zmisli pri tem besed prerokovih (Iz. 53, 7.) „Kakor ovca je peljan v zaklanje in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže, in ne odpre svojih ust.“ Kdo se ne zmisli nedolžnega Izaka, ko se je brez ugovora dal na derva položiti, da bi bil darovan? O kerščanski bratje! ali raz-umete to poniževanje? Tistega, ktereга je sv. devica nekđaj ž nježno roko v plenice povila ter v jasli položila, tistega zdaj grozni rabeljni veržejo na terdi križ; tisti, ki je nekđaj na Taboru v nebeški bliščobi plaval v višavi, obdan od Mojzesa in Elija, ta leži zdaj svojega oblačila obropan na sramotnem lesu, obdan od kervoločnih rabeljnov. Če eno verujemo, stermimo nad drugim; če molimo Sinu sv. device v jaslih, verzimo se vžaljeni pred tistega, ki na križu leži!

b) Ozriva se na drugo djanje: Jezusa razpnejo po križu. Njegove roke začnejo rabeljni raztegovati po zgornjem tramu, jih privezujejo terdo z vervmi, da bi jih ložje pribili; nategujejo noge in telo po križu, da se je res spolnilo prerokovanje: „Vse kosti so

mi prešteli.“ (Ps. 21, 18.) Večni Oče, zakaj tu molčiš? Ko je Abraham svojo roko iztegnil, da bi smertni nož zabodel svojemu sinu, poslal si angelja, ki mu je zaklical: „Ne steguj svoje roke nad mladenča in nič mu ne stori!“ (Gen. 22, 12.) Glej tukaj je več kot Izak, tu je tvoj edinorojeni Sin, nad katerim imaš vse dopadajenje, in ti molčé to dovoliš? Da, Oče nebeški molči, in že se začne

c) tretje djanje: Jezusa pribijejo na križ. Glej rabelj derži raztegneno roko, drugi pristavi dolg, debel, tolp žebelj na dlan desne roke, zavihti težko kladvo in udarec za udarcem pada, rudeča kri berlizgne ter pomoči trinoge v obraz in po obleki. Udarci se ponavljajo, dokler žebelj predere roko ter v lesu obtiči. In tako je desnica, ktera je tolikrat blagoslavljala ljudi pribita, da se več ganiti ne more.

Ker so se zdaj v rokah kite in čutnice tako skerčile, da leva roka več ni ljukne dosegla, kamur bi se imel žebelj zabiti; zato so jo mučitelji tako grozno nategovali in z vervmi vezali, da so žile in čutnice pokale. In znova se nastavi žebelj, zavihti se kladvo in udarec pada na udarec, dokler žebelj terdo v križu obtiči, da ne more več ven.

In zdaj pride versta tudi na noge. Ker so se po pribijanji rok čutnice, žile in kite skerčile, se je vse telo Jezusovo navzgor potegnilo, da njegove noge več niso segle do izvertane ljukne, kjer so se imele pribiti. Zato rabeljni zopet grozovito nategujejo sveti život, da se ponovijo vse prejšnje in še hujše muke po vseh njegovih udih. In žebelj je nastavljen na noge¹ in udarci odmevajo okrog in kri brizgne po trinogih in sv. noge, ki so hitele za grešniki, da bi jih pogube rešile in v Očetov hlev prinesle k čredi nazaj, so pribite na križ.

In tako se je dopolnilo prerokovanje: „Moje roke in moje noge so mi prebodli.“ (Ps. 21, 17.) Tako tedaj je Sin božji pribit na sramotnem lesu, pribit je z živim telesom. Žebliji tičijo v njegovih rokah in nogah, zdaj si več pomagati ne more. O glej ga kerščanska duša! na križu v njegovi nepopisljivi revii; strašne bolečine prešinjajo njegove ude, sosebnó pa ranjene roke in noge, ker so prebodene ravno v sredi med najobčutljivišimi živci in žilicami; mertvaška bledost obdaja sv. obraz; gorka kri kaplja neprenehoma na tla. Tako visi nedolžno Jagnje na križu cele tri ure, preden umre.

6. In zopet mora pri tem pogledu kerščanska duša poprašati: zaka j, o mili Jezus, si dal svoje sv. roke in noge z žebliji pribiti? Kdo je to grozovitost zahteval od tebe?

„Na križ ž njim, na križ ž njim!“ — tako je vreščalo zaslepljeno judovsko ljudstvo; in o čudež skrivnosti, božja pra-

¹ Navadno vidimo, da so obe noge z enim žeblijem pribite; bolj verjetno je, da je bila vsaka posebej. Gl. Krist. življ. II. zv. 287.

vica poterdi to kervoželjno tirjatev. To pa se je zgodilo, ker je le smert na križu zamogla popolno spravo doprinesti. Kakor se je smert (dušna in telesna) pri prvem človeku začela s križem t. j. s prekrižanjem božje postavo v raji, tako se naj novo življenje začne zopet na križu. Ko je Adam v paradizu s tem, da je proustvoljno prekrižal in prestopil božjo postavo, iztesal grešni križ, — sramotno znamenje, je res tudi samega sebe na-nj pribil, bil je v resnici križan vse svoje življenje. V svoji nepokorščini je stegnil svojo roko po prepovedanem sadu ter ga jedel; in takrat je tudi pribil svoje roke na grešni križ; ker so od zdaj le bolj kopernele in segale po hudih djanjih. Obernil je svoje noge po prepovedanih potih, prekrižal s tem pota božja in tako svoje noge pribil na grešni križ, njegova pota so bila zdaj napačna, kriva. S tremi žebliji se je Adam pribil na križ, ker trojen je bil njegov greh: poželjenje oči — prepovedani sad je bil lep za vid —; poželjenje mesa — je bil prijeten za okus in jed —; napuh življenja — reklo se je, da pripelje k spoznanju in ga Bogu enacega stori.

In zdaj se ozrimo na pota božje pravice! Ker si je Adam križ iztesal, moral si je tudi Kristus za odrešenje križ izvoliti; ker si je Adam s tem hudim djanjem roke in noge na križ pribil, jih s hudobijo obvezal, zato je bil Kristus z rokami in nogami na križ pribit; ker je bil Adamov greh trojen, je bil Jezus s tremi žebliji na križ pribit; ker si je Adam na grešnem križu smert nakopal, moral je Odrešenik na križu umreti. Iz tega razvidimo, kako čudovita so pota božje pravičnosti, kako sprava popolnoma zadostuje storjenemu grehu. V tem pa spoznamo tudi globoki pomen žeblje v, s kterimi je bil Kristus na križ pribit.

7. Ako kristjan v duhu opazuje grozovito počenjanje neusmiljenih rabeljnov, kako nastavijo nedolžnemu Jezusu na roke in noge dolge žeblje ter jih zabijejo skozi nje v križ, da sv. kri brizga okrog in Zveličar neznanske bolečine terpi: prešinja ga sv. jeza do teh nečloveških rabeljnov in se mu milo stori pri tolikem terpljenji Kristusovem. Toda stoj, nikar samega sebe ne slepi! — te žeblje z vsemi bolečinami in ranami in prelito kervjo — si tudi ti pomagal zabijati! Nikar se ne huduj zmirom nad drugimi, nikar le njim ne očitaj grozovitosti, kakor bi ti sam ne bil grešnik, kakor bi ti ne bil zakrivil terpljenja Kristusovega! „Zavoljo greha svojega ljudstva sem ga udaril“ — govori Bog po preroku (Iz. 53, 8.), in k temu ljudstvu pripadaš ti, kristjan moj. Nedolžni Jezus je pribit z žebliji na rokah in terpi strašne bolečine zavoljo tistih brezštevilnih grehov, ki jih ljudje s svojimi rokami doprinašajo. Bog nam je dal roke, da bi jih v službo božjo obračali. Dal nam je roke, da bi pridno ž njimi delali, jih k pobožni molitvi sklepali in svojemu bližnjemu ž njim pomagali. Pa vprašam te kristjan, ali rabiš ti svoje roke po božji volji, ti, ki jih po ptujem blagu steguješ? ti, ki kradeš, izmikuješ, slepariš, goljufaš? — Ali

rabiš ti svoje roke po božji volji, ki v jezi kakor zver svojega bližnjega napadaš, daviš, suješ in pehaš; ti ki na svojega bližnjega z nožem greš ali s kolom udrihaš po njem? Zavoljo neštevilnih krivic, goljufij in preteпов, ktere človek s svojimi rokami stori, Kristus strašne bolečine na svojih rokah terpi. — Vprašam dalje: Ali rabiš ti svoje roke po volji božji, ki sv. Gospodove dni od dela ne prenehaš in namesto molitvenih bukev ali moleka sekiro ali bič ali vatel ali tehtnico ali škarije ali šivanko ali silo ali drugo orodje jemlješ v roke in delaš, šivaš, vozariš, prodajaš, kakor bi ne bil praznični dan? — In vprašam: Ali rabiš ti roke po volji božji, ti ki v nesramne kraje segaš . . . ti fant, ti dekle . . . ki po noči okna in vrata odpiraš in zapiraš? . . . Pa dovelj! Tvoje roke bi morale biti prebodene in pribite na križ . . . in zato ker ti svoje prosto rabiš v greh, si tudi ti stal med rabeljni ter vzdigoval kladvo in neusmiljeno pribijal Zveličarjeve na križ.

In ali ni Bog nam vstvaril nog, da bi hodili po potu, ki pelje v sv. raj? Pa veliko jih žalibog zapusti ta pot in se podajo na široko cesto, ktera pelje v pogubljenje. Le presodite sami, ali že niste kedaj hodili po nepotrebnih, nevarnih, grešnih potih, ki ne peljejo v prebivališče otrok božjih, nego satanovih služabnikov? Koliko potov je storil ta in oni zbog svoje kupčije, da bi si premoženja in blaga več nakupičil; kak malo stopinj pa je storil za povišanje časti božje, za zveličanje svoje duše? Kolikrat kličejo zvonovi v hišo božjo, da bi se verni otroci zbrali ter Bogu čast in hvalo dajali — pa koliko je zopet malomarnih kristjanov, ki nobenkrat ne vzdignejo nog, zato da bi stopili v tempelj Gospodov, ali pa le redko jih prinesó h kaki tihi meši — k božji besedi pa nikdar. Nasproti jih pa urno noge nesó v gostilno, plesišča, gledišča — v nevarne tovaršije, k igranju, pijančevanju, rajanju — po cele noči. — Vse je tiho in mirno, vse dije v sladkem spanju; le razuzdani ponočnjak kali ta mir, le njegove noge jo krenejo po grešnih potih, ki tolikrat peljejo v časno in večno pogubo. Zavoljo neštevilnih grehov torej, ki jih človek s svojimi nogami stori, je Kristus za noge pribit na križ, da se ganiti ne more. In tako so spolnjene besede prerokove (Iz. 53, 5): „Ranjen je bil zavoljo naših grehov, in potert zavoljo naših hudobij.“

Ko so pretekle tri ure najstrašnejših bolečin, je viseči Zveličar nagnil svojo glavo ter um erl. Tako stojimo zdaj pred mertvim truplom N. G. J. K. Njegove oči, ki so ljudi tako milo gledale, so zaperte; njegova ušesa, ki so tolikrat uslišala prošnje revnih in bolnikov, ne slišijo več; roke, ki so le blagoslavljale, so pribite in oterpnjene, ravno tako noge, ki so se premikale v blagor človeštva. Tako — si mislimo — je zdaj njegovo terpljenje končano — — toda grozovitost človeška še ni bila nasitena, kakor bomo kaj slišali v

II. delu.

8. Po judovski postavi so se morala trupla križancev še tisti dan pokopati. Ker je tudi z večerom že nastopil veliki judovski praznik, zato so prosili Pilata, naj se križanim kosti polomijo ter trupla snamejo. Zato so vojaki razbojnikoma, ki sta bila z Jezusom vred križana kosti polomili. „Ko so pa do Jezusa prišli, so videli, da je že mertev, in mu niso kosti sterli; ampak eden vojakov je s sulico njegovo stran odperl, in zdajci je tekla kri in voda iz nje.“ (Jan. 19, 31—34.) Torej še mertvemu truplu Zveličarjevemu niso prizanesli; serce, ki je sicer že poprej neizrekljivo terpelo, ker je sedež človeškega življenja in terpljenja, še ni bilo ranjeno. Zato sv. cerkev tudi nanj oberne naš pogled ter nam kaže orodje, ki je odperlo Jezusovo stran, iz ktere so privrele bogate milosti zveličanja. In to zmagovavno orodje je sv. Sulica. Zakaj je ona našega posebnega častenja vredna, bom koj spoznali, ako se ozremo a) na tistega, ki je sulico zavihtil, b) na njega, ki je bil preboden, in c) na sebe same.

9. Sv. pravljica nam je ohranila ime tistega vojaka, ki je ali iz lastne grozovitosti in jeze, ali pa po Judih našuntan sv. stran¹ Jezusovo z močnim sunljejem prebodel. Imenuje ga Longina ter pripoveduje, da je bil na eno oko slep; pa ena kaplja sv. kervi je iz strani Zveličarjeve padla na to bolno oko ter ga ozdravila; ob enem pa je šinil tudi žarek milosti božje v serce tega krutega vojaka, ga je omečil in spreobernal, tako da je slednjič svetnik postal.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da so bile vse tiste osebe, ki so se mučenja vdeleževale ob enem tudi orodja, katerih se je božja previdnost pri odrešenji posluževala.

Ravno pagana si je Bog odbral, da je prebodel serce Zveličarjevo, pagan je odperl „vrata pravice“, da se je tako serčni zdih neodrešenega človeštva izpolnil: „Odprite mi vrata pravice; stopil bom skozi nje in slavil Gospoda.“ (Ps. 117, 19.)

Tudi tisti, ki niso bili izmed izvoljenega ljudstva so potrebovali in pričakovali odrešenja; judovska shodnica pa si je bila z umorom nedolžnega Jezusa zares nevredno storila prva pogledati v največje svetišče Jezusovega serca; pagan je moral svojo roko zavihteti, da bi sulico zabodel v stran Zveličarjevo; ker zdaj je bilo treba odpreti nebeške zatvornice, kakor so se nekdaj bile odperle pri obnem potopu. Kakor je takrat potop poplal z zemlje vso nesnago, tako naj bi bil zdaj potop gnade poplaval in pokončal vse pregrehe in malikovalstvo. Po malikovalstvu je bila zemlja najbolj omadeževana; kaj je bilo torej bolj primernega, kakor da je zastopnik malikovalstva sam odperl studenec, iz kterega je imel privreti blagor ne samo za hišo Davidovo, temuč za vse grešno

¹ Desno ali levo — razlagavci niso edini; navadno se misli desna.

človeštvo. Tako se je spolnilo prerokovanje Caharijevo (13, 1): „Tisti dan se bo odperl studenec Davidove hiše (sv. cerkvi Kristusovi) in jeruzalemskim prebivalcem v očiščevanje grešnika in kervotočne. In zgodilo se bo tisti dan, pravi Gospod vojskinih trum: Imena malikov bom iz dežele iztrebil, da ne bodo nič več v spominu, in lažnjive preroke in nečistega Duha bom iz dežele spravil.“

10. Iz roke paganskega vojaka sprejme serce Jezusovo sulico, kakor bi ono samo zanaprej jo hotelo vihteti. In res je sulica od takrat postala zlat ključ, ki odpira bogato zakladnico božje milosti — presv. serce N. G. Zveličarja.

V tem obziru lepo piše sv. Avguštín pojasnovaje pomen prebodenja Jezusove strani, kar je tudi cerkev ob prazniku sv. Sulice sprejela med svoje molitve.¹ „Eden vojakov je s sulico odperl njegovo stran, in koj je pritekla kri in voda. Primerne besede se je poslužil evangelist, da ni rekel: Stran njegovo je prebodel ali ranil ali kaj družega; temuč on jo je odperl, da bi se tamkaj takorekoč vrata življenja odperla, od koder so zakramenti pritekli, brez katerih se k pravemu življenju priti ne more. Tista kri, ki se je prelivala, se je prelila v odpuščanje grehov. Tista voda se zmeša s čašo zveličanja ter deli kopelj in pijačo. To so napovedovala vrata, ktera je moral Noe na strani barke narediti, da bi noter šle živali, ktere niso imele poginiti v potopu. S tem se je predpodobljala sv. cerkev.“ V tej serčni rani Jezusovi vidimo torej dvojno skrivnost božje gnade.

Pred vsem izvir zakramentov, posebno sv. kersta in sv. altarja ali kakor sv. Avguštín pravi „kopelj in pijača“. Ko je vojak s sulico prebodel serce Jezusovo, se nam je morje gnad odperlo, pritekla je — kakor evangelisti pove — kri in voda. Kri sploh zaznamnuje sv. zakramente, posebno pa oltarni zakrament, kjer se nam telo in kri daje. Voda pa posebno pomenja zakrament sv. kersta, v katerem se prerodimo z vodo za večno življenje. — Če se ozremo na sulico, pokliče nam v spomin še drugo skrivnost. Ko je ona odperla stran Jezusovo, se nam je rodila sv. cerkev. Ta stran so po sv. Avguštínu tista vrata Noetove barke, skozi ktera so šle živali, ki so bile rešene. Zato je pa ona tudi podoba cerkve, v kateri najdemo rešitev, med tem, ko vse drugo v valovih pregrehe pogine. In kakor je iz strani spečega Adama Eva, mati živih, bila rojena in vzbudivšemu se od Boga bila kot nevesta pripeljana; ravno tako se je iz strani v smerti spečega Kristusa sv. cerkev, mati vernikov, rodila in mu bila kot nevesta zaročena.

Odkar je sulica odperla Jezusovo serce, razumemo popolnoma njegovo besedo: „Pridite k meni, ki se trudite in ste obloženi, jes vas bom poživil.“ Tam najdejo stiskani in preganjani pribežališče; tam se čiste duše zamorejo skriti pred zalezovanjem; tam

¹ Cf. 4II. Noct. off. Lanceae.

spokorni, tudi največi, grešnik najde svoj dom, ker vsem je ta rana široko odperla.

11. Vse to nam pa tudi kliče, da se moramo ozreti na svoje serce. Zveličar je studenec gnad izlil na naše serce, da bi rodilo sad za večno življenje. Ali pa se more ono ponašati s takimi sadovi? Ako ima naše serce vsaj eno rano, katero mu je prizadejala ostra sulica kesanja zavoljo grehov, potem vsaj nekoliko plačujemo neizmerno ljubezen Zveličarjevo, mu vsaj nekoliko ljubezen skazujemo za toliko dobrot, ki nam jih je skazal.

Pa žalibog velika večina suče sicer sulice, pa ne kesanja in žalovanja, temuč pregrehe in hudobije ter jih vihti naravnost proti Jezusovemu sercu.

Takrat ko je vojak prebodel Jezusovo stran, Gospoda nič ni bolelo, ker je bil že mertev. Toliko bolj ga pa skeli rana, katero mu grešniki zdaj še prizadevajo; saj se je on sam britko pritožil proti častivki svojega serca Marjeti Alakok, da ljudje z neštevilnimi in smertnimi grehi njegovo serce kakor s sulicami prebadajo in mu največjo britkost prizadevajo.

Naše serce, kristjani moji! bi moralo biti s sulico prebodeno zavoljo toliko grehov, ki iz njega izvirajo; saj je ravno ono studenec toliko hudobij, kakor Zveličar sam poterjuje rekoč: „Iz serca izhajajo hude misli, uboji, prešestva, nečistovanja, tatvine, krive priče, preklinjevanja.“ (Mat. 15, 19.) To grešno serce torej naj bi sulica odperla, da bi odtekla vsa ta nagjusna sokervica. Pa glej nepopisljive ljubezni, na to mesto je stopilo serce Jezusovo ter je s svojo prelito zadnjo kapljico kervi podelilo za vsa druga serca popolno zdravilo. Tako so se spolnile besede Sirahove (38, 31.): „On (Kristus) obrača svoje serce v dokončanje (zveličanskega) dela.“

Sklep.

12. V življenji¹ sv. mučencev Marka in Marcelina se bere, da sta, ko so ju na rokah in nogah z žebliji pribili, rekla trinogu, ki ju je ukazal tako grozovito mučiti: „Nikoli nas ni navdajala večja sladkost, kakor zdaj, ko nam je čast došla na enak način terpeti in umreti, kakor Kristus Jezus, naš Bog in Zveličar.“ Tako sta stala, prepevaje hvalo božjo en dan in eno noč, dokler nista omedlela; drugi dan sta bila s sulicami prebodena, in sta tako po zgledu Jezusovem veselo zanj darovala življenje.

Tako obnašati pa sta se sv. Mark in Marcellin (in drugi neštevilni mučenci) mogla le podpirana po gnadi, ki jo je Zveličar v svojem križanji v pribijanji rok in nog in prebodenji serca zaslužil ter jo v bogati meri deli tudi svojim zvestim nasledovalcem.

¹ Cf. življ. svetn.

Če slišimo, koliko so zvesti služabniki Jezusovi iz ljubezni do njega terpeli, ali nas ni sram, da se mi tako bojimo križa, ki nas sem ter tje v življenji zadene? Nikar ne toži torej, če te navdajajo bolečine v rokah in nogah, tako da jih ganiti ne moreš; ne godernjaj, če je tvoje serce bridko ranjeno s sulico obrekovanja ali pa silno vžaljeno zavoljo zgube najbolj drage osebe in zavoljo drugih nesreč — ne tožari temuč voljno se daj pribiti na svoj križ, kakor pokoren služabnik Jezusov, saj si morebiti s svojimi grehi še hujše bolečine zaslužil!

Zato poslušajmo in ubogajmo sv. Bernarda, ki piše: „Zdaj, dokler še v telesu hodimo, ljubimo po svojih močeh, ljubimo nasproti, objemimo svojega ranjenega Zveličarja, čegar roke, noge, stran in serce so prebodli in ne nehajmo prositi, da on naše še terdo in nespokorjeno serce z vezmi svoje ljubezni objeti in s sulico raniti blagovoli.“ Prosimo Jezusa seosebno za to milost, da bi bile naše roke in noge vselej takrat po duhovno z žebliji pribite, ko bi se hotele gibati v doprinašanje grehov; in ko se ozremo v njegovo prebodeno stran, zdihnimo vselej k njemu, naj s sulico svoje sladke ljubezni rani naše serce, da bi zanj gorelo, živelo in umerlo ter tako moglo vsaj nekoliko poplačati njegovo milost. Amen.

Pridiga za god. sv. Neže.

(Nauki iz življenja sv. Neže gov. J. S—c.)

„Kedar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: Pokličí delavce in daj jim plačilo! (Mat. 20, 8.)

V v o d.

Nam vsem je prilika znana, v kateri nam Jezus kaže, kako nebeški Oče v raznih časih in na več načinov delavcev kliče v svoj vinograd, t. j. v sveto katoliško cerkev. Klical jih je že v starem zakonu, klical jih je v novem zakonu po svojem edinorojenem Sinu, kliče jih še zmiraj po svojih služabnikih, po notrajnem glasu njih vesti, po pobožnih bukvah, po nadlogah, po dobrotah, po lepem izgledu družih. Ja, ljubeznjivi! tudi nas vse je usmiljeni Oče poklical v svoj vinograd, v sveto katoliško cerkev; in obljubil nam je zasluženi denar, obilno plačilo v nebesih, ako bomo pridni delavci v njegovem vinogradu. Dal nam bo večno veselje, kedar se že večer stori našega življenja in zvonov mili glas naše od dela in terpljenja že utrudene telesa vabi k sebi k počitku v grobu; kakor prav lepo govori slovenski pevec v zvonikarjevi pesmi, rekoč: „Če

delavec se vpeha, — Terpljenje mu neha, — Ga delapust vabi, — Večer ga hladi: — Zvonovi, zvonite! — Nedeljo znanite, — Gospod ne pozabi — Plačilo deli.“ Oj naj bi bili le pridni delavci v vinogradu Gospodovem in zvesto spolnovali božje in cerkvene zapovedi, tako bi bili tudi izvoljeni, ker „veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.“

Med pridnimi delavci v vinogradu Gospodovem je bila tudi sv. Neža, ktere spomin smo včeraj obhajali. In ker lepi izgled tako rekoč za seboj vleče, vam bom danes z božjo pomočjo iz nje nega življenja nekoliko govoril; vam pa tudi podal nekatere zlate nauke, ktere naj si posebno mladi ljudje k sercu vzamejo, da pridejo enkrat tje gor, ker se sv. Neža že zdaj veseli.

Božja pomoč bodi z nami, da pade seme božje besede na dobro, rodovitno zemljo!

Razlaga.

1. Sv. Neža, ktere življenje je kot svitla zvezda na jasnem nebu, je bila rojena v pglavitnem mestu Rimu. Komaj je začela spoznavati, da ni boljšega in lepšega na zemlji, ko deviška čistost, je že sveto obljubo storila, se Bogu darovati in ostati devica vse žive dni.

Čujete li kristjani? Sv. Neža je že v mladih letih sveto obljubo storila, da hoče devica ostati. Tako tudi še dandauešnji marsikteri kristjani, posebno v boleznih svete obljube delajo, kterih pa potem ne spolnijo. Vi pa, ljubeznjivi! pomislite vselej, da res dobro delo storite, kedar se Bogu zaobljubite; pa preden se zaobljubite, dobro pretehtajte, ali vam bo pa tudi mogoče dopolnovati, kar obljubite! Potem pa tudi obljubo natanjko spolnujte; ker že sv. Duh sam govori: „Boljše je obljub ne delati, kakor storjenih ne dopolnovati.“ Posebno pa vam, mladi ljudje! moje danešnje svarjenje velja. Sicer od vas ne morem tirjati, da bi se kot sv. Neža zaobljubili v večni čistosti živeti, pa prosim vas v imenu sv. Neže: Živite v svojem neoženjenem stanu lepo in pošteno. Varujte se tistih slabih tovaršij, jih že poznate! Varujte se grešnega znanja, kterega oče je satan, da bi duše Bogu kradel in jih večnemu ognju izročil; temveč lepo in pobožno živite, vse drugo pa pripustite usmiljenemu Očetu, ki tudi vas pozabil ni, saj: „Gospod ne pozabi — Plačilo deli.“

2. Bila je pa sv. Neža silno lepa, pa sramožljiva devica. Ko vsa sramožljiva nekega dne k domu gre, zagleda jo sin cesarskega namestnika Simfronija. V zakon jo sklene prositi, torej se podá k njenim staršem in jih nagovarja, naj bi mu mlado Nežo v nevesto dali. Prinesel je s seboj tudi dragih darov in jih ponudi čisti devici. Ali mlada Neža se njegovih darov še ne dotakne, ampak mu naravnost reče: „Ne hodi k meni! Imam že drugega ženina, kte-

remu sem v dar prinesla svoje serce. Bogatejši in zlahtnejši je, kakor ti; njemu hočem zvesta ostati, in mu iz serca vdana biti.“

Čujete li dekleta? Sv. Neža je bila sramožljiva, kako pa ve kaj za sveto sramožljivost skerbite? Ali kaj lahko memo hiše derknete, v kateri godci škripljejo? Ne bom danes od tega dalej govoril, ampak z žalostnim srcem ponovim Jezusove besede: Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih. Ja, moj Bog! veliko je poklicanih, pa malo v sedajnih časih sramožljivih deklet.

Sv. Neža ni hotla vzeti darov, ktere jej je Simfronov sin ponudil. Kako pa zdaj marsiktere dekleta vzamejo Judeževo ceno pregrebe, ne bom govoril. Koliko jih slepo dirja v zakonski stan, pa kmalu spregledajo, da v zakonskem stanu ni vselej tako veselo, kakor na ženitnini, da je več žalostnih kakor pa veselih dni. Ktere po zakonskem stanu že toliko poželijo, naj pogledajo sv. Nežo in prepričale se bojo, da v deviškem stanu še veliko ložej Bogu služijo, in saj je le eno najbolj potrebno, namreč svojo dušo zveličati. Ktera pa misli stopiti v zakonski stan, naj dobro še popred premisli, ker: „Brez glave storjena, je rada skažena,“ pravi slovenski pregovor.

3. Ko sv. Neža nikakor v zakon privoliti noče, Simfronijev sin od same žalosti zbolil. Ko njegov oče to zve, pošlje sam po devico sv. Nežo. Pa ona mu sporoči, da od svojega ženina, kterega si je že izvolila, na nobeno vižo ne odstopi. Oče pozveduje, kdo bi neki ta ženin bil, kterega si je sramožljiva devica že izvolila. Neki pričujoč služabnik mu reče: „Neža je kristjana in si misli, da je Kristus njeni ženin.“ Simfroni si zdaj misli: Ker je kristjana, jo smem v ječo zapreti. Ukaže jo torej pred se pripeljati. V začetku jo lepo v zakon nagovarja, potem jej pa začne žugati, rekoč: „Ali se odpovej Kristusu in stopi v zakon z mojim sinom; ali pa, ako hočeš res devica ostati, daruj boginji Vesti in stopi med njene device! Ako ne, te dam v hišo nesramnežev zapreti.“

Kaj pa je bila boginja Vesta? — Stari Rimljani so v svojem malikovalstvu več bogov in boginj častili. Med njimi tudi Vesto, ktero so kot boginjo deviške čistosti častili. Tej boginji so služile same device, ki so obljubo vednega devištvā storile. Te device so bile pri ajdovskih Rimljanih v veliki časti. Sami cesarji so se pred njimi uklanjali. In če so te device za kterega prosile, ki je bil že k smerti peljan, so bile vselej uslišane. Pa gorje, sto in stokrat gorje jej, ktera bi se zoper sveto čistost pregrešila. Najprej je bil njen zapeljivec tako dolgo bičan, da je dušo izdihnil; oskrunjeni devici so pa nekoliko malo jedil in olja za luč dali, jo v podzemeljsko jamo peljali in živo zazidali. In celo Rimsko mesto je moralo žalovati, če je taka devica kaj pregrešila.

Glejte, ljubeznjivi! tako so že ajdje deviško čistost v časti imeli, kakošna se pa zdaj med kristjani godi? Oh ja! res: Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih.

4. Ko ajdovski sodnik sramožljivo devico tako nagovarja, mu ona serčno odgovori: „Svojemu ženinu Jezusu ne bom nikdar nezvesta. Boginji Vesti tudi darovala ne bom, ne kateri drugi, le samemu živemu Bogu se sme darovati. Da se mi pa z nesramno hišo groziš, to me ne vstraši. Angelj varh mi bo na strani stal in branil pred vsako silo. Moj ženin je Bog sam, Jezus Kristus, ki me bo rešil iz vaših rok in me tolažil v hudem terpljenju.“ Glejte, tako se čista duša tolažiti zamore. Če jo tudi ves svet zaničuje in sovraži, jo vendar le Kristus ljubi, in saj le on je prava vinska terta in mi smo mladika. Angelj varh jo vodi in jej na straži stoji, da ne pade.

5. Te besede čiste device nevernega oblastnika tako razdražijo, da jej ukaže hitro oblačila raz trupla potegniti in golo v hišo nesramnih pregreh gnati. Pa: kjer je največa sila, tam je božja roka najbolj mila. Kristus ne zapusti svoje neveste. Da jej dolge lase, s kterimi je čisto telo ovila. Tudi v hiši dobi belo oblačilo in tolika svetlost jo obdaja, da se jej nihče bližati ne upa. Le Simfrijanov sin se jej bližati hoče, pa božja kazen mu je že za petami. Hudoben nečistnik se mertev na tla zgrudi. Glejte čudno moč deviške čistosti! Kakor skerbna mati svojega otročiča vodi tudi nevidna božja roka svete in čiste device srečno in varno skoz zapeljivi svet v društvo angeljev in svetnikov božjih. Peklenska moč jim škodovati ne more, ker z nedolžnimi dušami je Bog. „In če je Bog z nami, kdo bo zoper nas?“

6. Ko je oblastnik videl, kaj se je z njegovim sinom zgodilo, preklinja sveto Nežo, jo s copernico zmerja in jej žuga z grozovito smertjo. Pa kerščanska devica mu mirno odgovori: „Ni copernija kriva nesreče tvojega sina, ampak njegovo gerdo poželjenje. Drugi si niso upali kaj nesramnega od mene tirjati, ker so videli, da me Bog brani. In jim se nič žalega zgodilo ni. Tvoj sin pa ni porajtal na mojega angelja varha, zato ga je pa tudi moj desni angelj varh tako strašno kaznoval, ko je svojo prederzno roko po meni stegnil.“

Zdaj se oblastnikovo serce omehči in pohlevno začne sv. Nežo prositi rekoč: „Ako je tako mogočen tvoj Bog, glej da moj sin spet oživi in ozdravi!“ Sv. Neža povzdigne svoje serce k Bogu in moli — in mertev sin vstane, ter na ves glas izgovori: „Resnično, Bog kristjanov je sam pravi Bog.“

Ta čudež se je naglo po celem mestu razglasil, pa služabniki krivih bogov našuntajo ljudstvo, da je od Aspazija, kteremu je Simfroni zdaj sv. Nežo izročil, tirjalo, da naj kerščansko devico sežge. Aspazi zapove germado nanositi in sv. Nežo sežgati. Derva se na vseh straneh podžgejo. Pa glej čudo! Kakor nekdanj v babilonski peči se trem nedolžnim mladenčem nič žalega zgodilo ni; ravno tako tudi svete Neže plamen ne poškoduje. Kakor nebeški angelj stoji tudi ona na germadi, hvali in časti vsemogočnega Boga, ki svojih v nobeni sili ne zapusti. Zdaj zapove Aspazi sveti devici

gerlo prebosti, pa rabelj si ne upa tega storiti in od samega straha se mu roke tresejo. Pa prijazno ga sv. Neža nagovori: „Kaj se mudiš, rabelj? naj umerje moje telo, katero se posvetnim očem dopade, katerim se pa jes dopasti nočem.“ Zdaj še poklekne, oči in roke proti nebesom povzdigne in goreče moli rekoč: „Le sprejmi zdaj, o Gospod Jezus! mojo dušo, katero si tako drago odkupil, in jo tako neizrečeno ljubil.“ Ko je to izgovorila, jej rabelj meč v gerlo vbode. Njena sveta duša zapusti revno zemljo in angelj božji jo nese pred tron Vsemogočnega, da prejme obilno plačilo, lepo krono svetih marternikov in beli venec deviške čistosti. Tako je sklenila sv. Neža svoje življenje leta 304 še le trinajst let stara. Njeni lastni starši so jo častito pokopali. Vi pa vidite podobo sv. Neže, da belo jagnje v rokah derži, in to zato, ker se od nje to-le pripoveduje: Neke noči, ko so njeni starši na njenem grobu molili, se jim prikaže truma devic. V sredi njih zagledajo tudi svojo hčer v nebeški lepoti, zraven nje snežnobelo jagnje, in iz njenih ust zaslisijo besede: „Ne jokajte več, ljubi starši, saj vživam nebeško veselje. Veselite se tudi vi z menoj; zakaj ta, ktereга sem iz serca ljubila, mi je dal nebeško veselje, in krono večne slave.“ Nikar ne jokajte, ljubi starši! tudi jes danes tistim rečem, katerih otročiči so še v nedolžnih letih pomerli; temuč veselite se ž njimi, saj že vživajo nebeško veselje! Veselite se, kerščanski starši! ki imate tudi pridne in sramožljive otroke kakor je bila sv. Neža. O še zdaj med sv. mešo pomolite za nje, da bi jih usmiljeni Bog v svoji gnadi ohranil! Veselite se, vi mladi sramožljivi bratje in sestrice moje, ki ste do zdaj še hodili po stopinjah sv. Neže, o naj vam bo še zanaprej sv. Neža svitla zvezda, na katero se ozirajte vse ure vašega življenja! Bodite pridni delavci in delavke v Gospodovem vinogradu; saj kratko je tukaj delo, pa večno bo tamkej plačilo. Le trinajst let je sv. Neža v pozemeljskem vinogradu delala, in zdaj se že nad tavžent leti v nebesih veseli in se bo veselila vse večne čase. Oh ja, ljube duše! skoraj se bo tudi večer našega življenja nagnil, torej če bote Jezusu stanovitne, bo pa tudi gospod vesel enkrat hišniku rekel: „Pokličiči delavce in daj jim plačilo!“ Amen.

Cvetje iz vertov sv. Franciška.

Pod tem imenom hodi na svitlo v Gorici časnik, ki je vse hvale in priporočbe vreden. Izhaja z začetkom vsakega mesca v zvezkih po 32 do 36 strani in velja za celo leto le 70 kr.

V povabilu se piše tako-le:

Brezštevilne vojske hudih nasprotnikov, močnejših kakor kedaj poprej, divjajo dandanešnji zoper sveto katoljsko cerkev, želeč jo

streti in uničiti, da bi sledu po njej ne ostalo. Ni je menda dežele na svetu, kjer bi kralj peklenškega brezna ne bi bil razpostavil svojih trum, sezidal svojih terdnjav in izkopal svojih podkopov, da s silo in zvijačo, skrito in očito napada in spodvira kraljestvo božje na zemlji, sveto cerkev. Mi, terdno prepričani, da je na skalo zidana in je ne bodo peklenške moči nikdar premagale, se za njo nič ne bojimo — bojimo in tresemo pa se za-se in za te, ki imajo priti za nami, bojimo se, da bi se nad nami ali njimi ne izpolnile besede Kristusove: „Zato vam povem, da bo vzeto od vas božje kraljestvo in bo dano ljudstvu, katero bo rodilo njegov sad.“ (Mat. 21, 43.) Ali naš strah ne sme biti obupna bojazljivost, da bi roke na križ deli in mirno gledali, kako se sovražnik proti nam pomika in mej nami vtaborjuje — braniti se moramo, vojskovati se moramo, napeti moramo vse moči in ne zanemarjati nobenega orožja, nobenega bojnega načina, ki nam ga ponuja in priporoča sveta katoliška cerkev.

V sprednjih verstah, v odpertem polju že od začetka stoji v tem boju častita svetovna duhovščina s svojimi vojvodi, terdnjave branijo razni redovi po svojih samostanih, vzdiguje pa se že tudi črna vojska, ves verni katoliški narod, pred njim deželna bramba — tretji red sv. Frančiška.

Da! imenitno nalogo ima v tem boju tretji red, in kakor v novejšem času krepko vstaja na noge, upamo, da jo bo slavno zveršil. Saj nosi pred njim zastavo — sveti križ — veljaven in od našega večnega kralja najlepše osvetinjen zastavnik, sveti serafinski Frančišek, najvišja vojvodinja pa mu je slavna Devica Nazaretanska, brez madeža spočeta božja mati Marija.

Krepko, pravimo, vstaja na noge tretji red in naglo se množi in širi po vseh krajih katoliškega sveta. Že vzderžuje tudi svoje časopise skoraj v vseh glavnih jezikih evropskih.* In s kolikim veseljem je bil pozdravljen zlasti lani vstanovljeni nemški „Sv. Frančiška zvonček“! Sedemnajst tisoč naročnikov je dobil že prvo leto, in tudi v naše kraje se je razširil.

Ali zdajci so se od raznih strani oglasile želje po enakem listu za naš pobožni slovenski narod — in zlasti po prijateljskem prigovarjanju naših duhovnih bratov štajersko-tirolske redovne okrajine odločili smo se, ne brez strahu in obotavljanja, tem željam po

* Kolikor je nam znano izhajajo na Laškem trije časopisi tretjega reda: „Eco di San Francesco“ v Neapolju in „Annali Francescani“ v Milanu izdajajo p. kapucini, v Piemontu pa izdaja neki svetovni duhovnik prav izvrsten list za tretji red. Na Francoskem izdajajo p. observanti „Révue Franciscain“, p. rekolekti pa „L'année Franciscaine“. Na Španjskem izhaja „Revista Franciscana“, na Angleškem „The Annals Franciscan“, v Belgiji „Messenger Fr. Belg.“, na Tirolskem „St.-Francisci-Glöcklein“ na Nemškem „St. Franziskus-Blatt“.

naši moči vstreči ter tudi pri nas vstanoviti skromen mesečni list ko glasilo tretjega reda za slovenske dežele.

Imenovati ga hočemo „Cvetje iz vertov sv. Frančiška.“

(Konec prihodnjic.)

V katoljški bukvarni v Ljubljani

stolni terg šte. 6.

priporočuje sledeče šolsko blago, izdano po J. Lapajnetu:

Pisanke:

1. Pisanka za slovensko lepopisje (Sloven. Schön-schreibheft) za vse stopinje ljudske šole velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

2. Pisanka za nemško lepopisje (Deutsches Schön-schreibheft) za vse stopinje ljudske šole velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

3. Pisanka za slovensko pravopisje za nižji stopinji (Slovenisches Rechtschreibheft auf der Unterstufe) velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

4. Pisanka za nemško pravopisje na nižji stopinji (Deutsche Rechtschreibheft auf der Unterstufe) velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

5. Pisanka za pravopisne in spisne vaje (Schreibheft für Rechtschreib- und Aufsatzübungen) velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

6. Računska pisanka z naštevanko („enkrat eno“). (Te pisanke imajo 16 strani, 14 je za pisanje porabljivih.) Velja 100 kosov 1 gl. 30 kr., posamič 2 kr.

7. Domače naloge (Hausaufgaben) — pisanka s čertami 32 strani z modrim ovitkom in napisanim zavitkom velja 100 kosov 2 gl. 90 kr., posamič 4 kr.

8. Domače naloge (Hausaufgaben) — čista pisanka s podkladom (listkom z debelimi čertami), 32 strani z ovitkom in napisnim listkom velja 100 kosov 2 gl. 40 kr., posamič 4 kr.

Risanke:

1. Perva risanka za nižjo stopinjo (Erste Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, I., II. in III. zvezek, (pike 1 cm. narazen) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr.

2. Druga risanka za srednjo stopinjo (Zweite Zeichentheke). Priredjena po Grandauerju, IV. zvezek, (pike 2 cm. narazen) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.

3. Tretja risanka za srednjo stopinjo: (Dritte Zeichen-theke). Priredjena po Grandauerju, V. zvezek, pike 4 cm. narazen velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.

4. Četerta risanka za srednjo stopinjo (Vierte Zeichen-theke). Priredjena po Grandauerju, VI. zvezek, (brez pik, z razdeljenim okvirjem) velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.

5. Peta risanka za višjo stopinjo (Fünfte Zeichentheke) s čistim papirjem velja 100 kosov 3 gl. 10 kr., posamič 4 kr.

Domovinoslovje 12 kr.

Občna zgodovina 25 kr.

Nauk o gospodinstvu 40 kr.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Rup Fr., pregledovalec cerkvenih računov in pridigar pri glavni fari v Celovcu, je imenovan za fajmoštra v Št. Jurji nad Zilo, kjer bode pričetkom meseca februarja cerkveno vmeščen. Č. g. Inanger Janez je nastopil farno na visoki Presnici; dosednji Presniški oskerbnik, č. g. Colner Jože, gre na njegovo mesto za provizorja v Ingolstal. Za fajmoštra v Marija Waitschach (Sveče) je patron imenoval č. g. provizorja Baumgartnerja Konr. v Gradecu.

Goriška nadškofija. Prestavljeni so čč. gg. duhovni pomočniki: Kafol Franc v Rihenberg, Comar Iv. v Brumo, Tose Jos. v Fiumičalo, Constantini Dom. v Ajelo. Č. g. Gregorčič, starši, je stopil v začasni pokoj. Penzjoniran je č. g. Olivo Anton. — Umerli so čč. gg.: Batič Jos., Orzan Ant., Rogelja Iv., penz. vikarji, in Podreka Fr., župnik v Solkani. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Zdovšek Fr. je nastopil župnijo v Solčavi; na njegovo mesto pride č. g. Žnidar Miha iz Loke, v Loko č. g. Kralj Mart. iz Gornjega Grada, v Gornji Grad dozdajšnji farni oskerbnik solčavski č. g. Čepin Vinko. — Umerla sta čč. gg. Pražen Jan. in Šparovec Andr. R. I. P.

Ljubljanska škofija. Č. g. Volc Andrej je bil prezentiran za farno Št. Vid nad Ljubljano. Prestavljeni so čč. gg.: Sakser Jan. za kaplana k sv. Križu pri Teržiču, Regen Jožef v Preserje, Potočnik Tomaž v Borovnico, Vodopivec Ludvik pride iz Ubelj-skega za kurata v Podkraj. Č. g. Jakšič Anton, fajmošter v Poljanici gre v stalni pokoj. Inštalirani so bili: Končnik Martin za Javorje, Šranc Stanko za Rateče, in Karet za Nemško loko.